

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ**

Ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

<http://www.midw.teithe.gr/>

Θεσσαλονίκη 2010

Σίνδος Θεσσαλονίκης

T.Θ 141 T.K. 57400

Τηλ 2310791520

E-mail: infomidw@midw.teithe.gr

Sindos Thessaloniki

P.O. Box 141 57400

Tel :00302310791520

E-mail: infomidw@midw.teithe.gr

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος.....σελ.3
Κεφάλαιο 1 Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης: περιγραφή και ανάλυση της εσωτερικής αξιολόγησης στο τμήμα Μαιευτικής σελ.4
Κεφάλαιο 2 Παρουσίαση του τμήματος.....σελ. 8
Κεφάλαιο 3 Πρόγραμμα Σπουδών.....σελ.22
Κεφάλαιο 4 Διδακτικό έργο.....σελ.30
Κεφάλαιο 5 Ερευνητικό έργο-δραστηριότητα.....σελ.40
Κεφάλαιο 6 Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς.....σελ.42
Κεφάλαιο 7 Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....σελ.44
Κεφάλαιο 8 Συμπεράσματα.....σελ.45
Κεφάλαιο 9 Σχέδια δράσης –προτάσεις για βελτίωση.....σελ.49
Κεφάλαιο 10 Παράρτημα σελ.53

Πρόλογος

Η εσωτερική αξιολόγηση σύμφωνα με το αρ.4.1 ΦΕΚ3057/189 αποτελεί το πρώτο στάδιο της αξιολόγησης και συνίσταται στη συστηματική αποτίμηση και καταγραφή του διδακτικού, ερευνητικού ή άλλου έργου από τις ίδιες ακαδημαϊκές μονάδες των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης σε σχέση με τη φυσιογνωμία, τους στόχους και την αποστολή τους.

Το τμήμα Μαιευτικής, με σκοπό να πλαισιώσει την παραπάνω επιδίωξη, δηλαδή να διαμορφώσει αντικειμενική εικόνα της λειτουργίας του, να εκτιμήσει την ποιότητα του επιτελούμενου του έργου, και να την κοινοποιήσει στις αρμόδιες αρχές (ΜΟΔΠ, ΑΔΠ) με απώτερη επιδίωξη την εξωτερική αξιολόγηση, ξεκίνησε τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης το Ακαδημαϊκό έτος 2008-2009. Η προσπάθεια συνεχίστηκε το Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 με τους ακόλουθους διαδοχικούς στόχους:

1. Αποτύπωση του παραγόμενου έργου.
2. Αξιολόγηση.
3. Επισήμανση των δυνατών σημείων, όσον προς τους τεκμηριωμένους δείκτες και τα κριτήρια ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση και την κοινωνική αποστολή.
4. Ενίσχυση και διάχυση των δυνατών σημείων.
5. Εντοπισμό των αδυναμιών που χρήζουν αναπροσαρμογή, επικαιροποίηση ή βελτίωση
6. Εκτίμηση αναγκών και ιεράρχησή τους.
7. Βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό προγραμμάτων και ευέλικτων μηχανισμών λογοδοσίας με σκοπό τη διαρκή βελτίωση.
8. Τη διατύπωση Προτάσεων για ενίσχυση από την πολιτεία και για αλληλεπίδραση με πολιτειακούς και λοιπούς θεσμούς.
9. Ανάπτυξη πνεύματος αριστείας.

Ακολούθως παρατίθεται τεκμηριωμένη συνθετική και κριτική ανάλυση των πορισμάτων της ετήσιας έρευνας αξιολόγησης στην οποία συμμετείχε το σύνολο των μελών, διδασκόντων, διδασκόμενων, διοικητικό προσωπικό του τμήματος με επιδιωκόμενο αποτέλεσμα τον προσδιορισμό της υφιστάμενης και της προσδοκώμενης ποιοτικής στάθμης, τη σύγκρισή τους και την περιστολή των μεταξύ τους αποκλίσεων.

Κεφάλαιο 1

Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης: περιγραφή και ανάλυση της εσωτερικής αξιολόγησης στο τμήμα Μαιευτικής

Η παρούσα αξιολογητική έκθεση αναφέρεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα (Χειμερινό 2009, Εαρινό 2010) και αποτελεί τη δεύτερη κατά σειρά ετήσια έκδοση του τμήματος. Πρόκειται για αυτοαξιολογητικό έργο, που έχει στηριχθεί σε αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες γενικής αποδοχής, πλαισιωμένα από την ΑΔΠ και το νόμο 3374/2005 της Διασφάλισης ποιότητας.

1.1.Σύνθεση Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης ΟΜΕΑ και ανάθεση επιμέρους αρμοδιοτήτων

Σύμφωνα με την απόφαση της 7/09 Γενικής Συνέλευσης είχαν οριστεί μέλη της ΟΜΕΑ :

1. Οικονομίδης Γεώργιος, Καθηγητής
2. Τσιρλιάγκος Ευστάθιος, Καθηγητής
3. Μωραΐτου Μάρθα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
4. Αστρινάκης Μανώλης, Εκπρόσωπος φοιτητών

Ως υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ για την διανομή, συλλογή, καταχώρηση και στατιστική επεξεργασία των δεδομένων ορίστηκαν οι αποσπασμένοι στο τμήμα εκπαιδευτικοί:

1. Τζιμούρτου Βασιλική, Μαία
2. Χατζηθεοδώρου Εμμανουήλ, Καθηγητής Πληροφορικής

Συμπληρωματικά, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, προκειμένου να αναλάβουν την μορφοποίηση της έκθεσης αξιολόγησης 2009-2010, ορίστηκαν οι:

1. Κούκου Ζωή, Καθηγήτρια Εφαρμογών
2. Μπουρουτζόγλου Μαρία, Καθηγήτρια Εφαρμογών.

Η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με όλα τα μέλη του Ε.Π. του Τμήματος, καθώς επίσης και με τα μέλη του Διοικητικού προσωπικού, του ΕΤΠ, τους σπουδαστές και τη Διοίκηση του ΤΕΙ.

1.2. Πηγές πληροφόρησης

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης αντλήθηκαν στοιχεία από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων της ΑΔΠ και από τα συμπληρωμένα απογραφικά δελτία που διατέθηκαν σε φοιτητές και εκπαιδευτικό προσωπικό αντίστοιχα. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκε υλικό από την ιστοσελίδα της ΑΔΠ, τη Γραμματεία του τμήματος, από πτυχιακή εργασία φοιτητών που εκπονήθηκε στο Τμήμα με θέμα: Αξιολογώντας την εκπαίδευση που μας παρέχεται (Μάιος 2009), καθώς και από ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Scopus, Google Scholar, Google Books).

1.3.Περιγραφή της Διαδικασίας της ετήσιας εσωτερικής Αξιολόγησης και πηγές πληροφόρησης για τη συγγραφή της έκθεσής της

Κατά τη διαδικασία της ετήσιας αξιολόγησης τηρήθηκαν οι όροι και τα χρονοδιαγράμματα που προβλέπει η ΑΔΠ. Η διανομή των ερωτηματολογίων που αφορούσαν τους φοιτητές, έγινε μεταξύ 8ης - 10ης εβδομάδας των εξαμήνων, κατά την έναρξη ή τη λήξη της παράδοσης των μαθημάτων, από μέλη ΕΤΠ και την υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ.

Προηγήθηκε σειρά προγραμματισμένων ενημερωτικών συναντήσεων από την ΟΜΕΑ με τα μέλη του ΕΠ και των εργαστηριακών συνεργατών, και με τους φοιτητές και τους εκπροσώπους τους, όπου τονίσθηκε η σπουδαιότητα της διαδικασίας και δόθηκαν διευκρινιστικές οδηγίες για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της. Με σκοπό να διασφαλιστεί η εγκυρότητα των απαντήσεων καθώς και η ανωνυμία, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια των φοιτητών, συγκεντρώνονταν αμέσως από τους ιδίους σε κλειστό φάκελο και παραδίδονταν στη Γραμματεία του τμήματος με επισήμανση του ονόματος του μαθήματος, του εξαμήνου και της ημερομηνίας. Σε περίπτωση δυσχερειών κατανόησης των εργαλείων δόθηκαν διευκρινιστικές απαντήσεις. Υπεύθυνος για τη διανομή των ερωτηματολογίων, αλλά και για την επιτήρηση της παράδοσης τους στην Γραμματεία ήταν μέλος ΕΤΠ ή της υποστηρικτικής ομάδα της ΟΜΕΑ.

Το απογραφικό δελτίο του εξαμηνιαίου μαθήματος, διανεμήθηκε στους διδάσκοντες θεωρητικών μαθημάτων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή και παραδόθηκε στις προκαθορισμένες ημερομηνίες.

Το απογραφικό δελτίο του εκπαιδευτικού προσωπικού διανεμήθηκε σε όλους τους διδάσκοντες, τόσο των θεωρητικών όσο και των μικτών μαθημάτων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Μετά την συλλογή των δεδομένων, ακολούθησε η επεξεργασία τους από τα αρμόδια μέλη της ΟΜΕΑ, και σε δεύτερο χρόνο, η σύνταξη της παρούσης έκθεσης της εσωτερικής αξιολόγησης.

Τα μέλη της ΟΜΕΑ, καθόλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, συνήλθαν σε συναντήσεις με σκοπό την επιτήρηση και το συντονισμό της διαδικασίας και των επιμέρους σταδίων της. Στις Γενικές Συνελεύσεις συμπεριλήφθησαν σε συστηματική βάση ενημερώσεις και συζητήσεις για την πορεία της αξιολόγησης από τους εκπροσώπους των εμπλεκόμενων μελών, υπό την γενική εποπτεία της Προϊσταμένης του Τμήματος. Η κίνηση αυτή θεωρήθηκε δυνατό σημείο για την πρόληψη και έγκαιρη αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούσαν στη διαδικασία, καθώς και για την ισομερή κατανομή των αρμοδιοτήτων και αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων του τμήματος.

Η αξιολογητική έκθεση αποτελεί συνιστώσα της συνεργασίας και συνέργειας όλου του ανθρώπινου δυναμικού του τμήματος, το οποίο κατανοεί και αποδέχεται σε μεγάλο βαθμό την σοβαρότητα του επιτελούμενου έργου για τη βελτίωση της ποιότητας της προσφερόμενης ακαδημαϊκής κατάρτισης. Το τελικό κείμενο της έκθεσης εγκρίθηκε από το σύνολο των μελών του Τμήματος στη Γενική Συνέλευση.

1.4. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσχερειών κατά τη διαδικασία εφαρμογής της εσωτερικής αξιολόγησης

Η θετική αποτίμηση της αξιολόγησης υπογραμμίζεται στα εξής σημεία:

1. Αποτελεί συστηματικό μέσο αυτεπίγνωσης σε ατομικό και συλλογικό προσφερόμενο έργο, ώστε να λειτουργεί ως υπενθύμιση και κίνητρο για τη δια βίου μάθηση και επέκταση-βελτίωση του επιστημονικού και ερευνητικού έργου. Η αξιολόγηση αποτελεί μέρος της εκπαίδευσης και θα έπρεπε να είναι ενσωματωμένη στην εκπαιδευτική διαδικασία με συστηματικό και οργανωμένο χαρακτήρα, γεγονός που άρχισε να επιτελείται με την σηματοδότηση της έναρξης της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο τμήμα.
2. Παρέχει την ευκαιρία στο τμήμα να δημιουργήσει μια συστηματική και οργανωμένη μέθοδο αξιολόγησης της εκπαιδευτικής του διαδικασίας (evaluation platform), η οποία προτάθηκε να προσανατολισθεί και σε επιμέρους τομείς ανά επιστημονική περιοχή.
3. Η εμπλοκή των μελών του ΕΠ στη διαδικασία, τους εξοκείωσε με τη φιλοσοφία της αξιολόγησης, τη χρηστικότητα της, και την αναγνώριση της ως αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας του τμήματος.
4. Η διαδικασία αυτή στηρίζεται σε μοντέλο πολλαπλής αξιολόγησης, δίνοντας βήμα στον κάθε εκπαιδευόμενο, ως μέλος της κοινότητας, να αξιολογήσει την εκπαιδευτική διαδικασία και να προσεγγίσει την Ακαδημαϊκή του εκπαίδευσή, με σοβαρότητα συμμετοχικότητα και ενδιαφέρον.
5. Τέλος αποτέλεσε αφορμή για τη σύνταξη και συνέργεια όλων των δυνάμεων του τμήματος στον κοινό σκοπό της αυτοτελούς δράσης του τμήματος και του υψηλού σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ,ακαδημαϊκό προφίλ.

Γενικότερα:

1. Η Αξιολόγηση δίνει τη δυνατότητα στα μέλη του ΕΠ να αποτυπώσουν τα δεδομένα που αφορούν στην έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού και υποδομών, αλλά και στις δυσχέρειες και τα προβλήματα της λειτουργίας των ιδρυμάτων, των κάποιες φορές «αφιλόξενων» ή αρνητικών για συνεργασία Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων να συνεργασθούν σε μεταπτυχιακά προγράμματα και λοιπές επιστημονικές δράσεις με το τμήμα, και να τα κοινοποιήσουν στην πολιτεία, προτείνοντας λύσεις και στρατηγικές βελτίωσης της διασφάλισης της ποιότητας στο επιτελούμενο έργο.
2. Η αξιολόγηση θέτει κριτήρια την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων, τον προσανατολισμό και την έμφαση στην έρευνα, την ανάπτυξη μεταπτυχιακών-διδασκτορικών προγραμμάτων εξειδίκευσης για τους αποφοίτους, την εξωστρέφεια, την κινητικότητα των φοιτητών, τη σύνδεση και αλληλόδραση με την τοπική κοινότητα, και την αναπροσαρμογή του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών, ανάλογα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και την επιστημονική τεκμηρίωση, βοηθώντας τα τμήματα να προσανατολίσουν ανάλογες δράσεις.
3. Με την εσωτερική αξιολόγηση χαρτογραφούνται και κατοχυρώνονται οι «καλές πρακτικές», έτσι ώστε να φαίνεται και να αναγνωρίζεται ο αγώνας, τα προσόντα, η εργατικότητα και η πρωτοτυπία, άρα και η αντικειμενική εξέλιξη των μελών ΕΠ, σημαντικό κίνητρο δράσης, ιδιαίτερα για τα νέα του μέλη.

Δυσχέρειες και αρνητικά σημεία της διαδικασίας αποτέλεσαν:

1. Η μικρού βαθμού καθυστέρηση στη διαδικασία, που είχε ως αποτέλεσμα την εκπόνησης της έκθεσης με σχετικά αργό ρυθμό.

2. Ο περιορισμένος αριθμός μόνιμου ΕΠ είχε ως αποτέλεσμα να επωμισθούν μεγάλο όγκο εργασίας μικρός αριθμός ατόμων, γεγονός ανασταλτικό για τη αυστηρή τήρηση του χρονοδιαγράμματος.
3. Σε κάποιες περιπτώσεις η δυσανασχέτηση φοιτητών από τη διαδοχική συμπλήρωση του ίδιου ερωτηματολογίου ήταν έκδηλη.
4. Η δυσκολία ενσωμάτωσης της φιλοσοφίας της αξιολόγησης στις διαδικασίες του τμήματος, λόγω του επιπλέον φόρτου εργασίας και αντικειμενικών δυσκολιών συγκέντρωσης του υλικού. Δυσκολίες παρατηρήθηκαν σε συνάρτηση με τις υποχρεώσεις που προβλέπει η αξιολογική διαδικασία κυρίως σε ότι αφορά τους εργαστηριακούς και επιστημονικούς συνεργάτες του Τμήματος. Η εκπαίδευση διεξάγεται και εκτός του χώρου του ΤΕΙ σε Νοσοκομειακές Μονάδες και Πρωτοβάθμιες Δομές Υγείας που καθιστούν δύσκολο τον συντονισμό και την στενή εποπτεία των διαδικασιών.
5. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά την αποδελτίωση των ερωτηματολογίων των σπουδαστών ή των απογραφικών δελτίων των μαθημάτων ή των ατομικών απογραφικών δελτίων, γεγονός που δυσχέρανε τη εξαγωγή στατιστικών συμπερασμάτων.

1.5.Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Κατά τη διεξαγωγή της αξιολόγησης διατυπώθηκαν προτάσεις για τη βελτίωση των προβλεπόμενων διαδικασιών και τη διευκόλυνση της ολοκλήρωσης του έργου εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος.

1. Είναι καλό να εκπονηθούν βελτιωμένα και περισσότερο εύχρηστα απογραφικά δελτία και ερωτηματολόγια για τα μέλη του ΕΠ και τους σπουδαστές αντίστοιχα.
2. Πέραν των γενικών κατευθυντήριων γραμμών της ΑΔΙΠ είναι καλό να προβλέπεται εξατομικευμένο μοντέλο αξιολόγησης, ευέλικτο για κάθε τμήμα, σύμφωνα με την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και τις ανάγκες του. Στην περίπτωση των Σχολών Υγείας θα είναι καλό να συμπεριληφθούν στην αξιολόγηση εργαλεία, ειδικά διαμορφωμένα, για την κλινική εκπαίδευση των φοιτητών.
3. Χρειάζεται ενισχυτική γραμματειακή υποστήριξη της διαδικασίας σε κάθε Τμήμα, καθώς και δυνατότητα ενημέρωσης ή/και εκπαίδευσης των εκάστοτε υπευθύνων στην απαραίτητη τεχνογνωσία για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης.
4. Για την επιτυχή ολοκλήρωση της εσωτερικής αξιολόγησης είναι καθοριστικό αυτή να έχει ουσιαστικό αντίκρισμα και να βελτιώνονται οι αδυναμίες που εντοπίζονται μέσα από την ανάπτυξη των υποδομών, τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού, την αύξηση του εκπαιδευτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος, την παροχή κινήτρων (οικονομικού και ακαδημαϊκού χαρακτήρα) στο ΕΠ του Τμήματος και στους νέους επιστήμονες και ερευνητές.

Κεφάλαιο 2

Παρουσίαση του τμήματος

Το τμήμα Μαιευτικής είναι ένα από τα έξι τμήματα της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Το τμήμα ιδρύθηκε με την υπ αριθμ. Ε5/652 Υπουργική Απόφαση στις 9 Φεβρουαρίου 1984 (ΦΕΚ 99 /24-2-1984), ο σκοπός και οι στόχοι του περιγράφονται στον ιδρυτικό νόμο για τα ΤΕΙ της χώρας (Ν.1404/83). Οι δραστηριότητές του εκτείνονται και σε χώρους εκτός των ΤΕΙ, σε νοσοκομειακές και κοινοτικές δομές Υγείας. Το Τμήμα Μαιευτικής δέχεται αποφοίτους Γενικού Λυκείου μετά από Πανελλήνιες εξετάσεις, επίσης αποφοίτους ΕΠΑΛ, μετά από Πανελλήνιες εξετάσεις σε ποσοστό 10% επί των εισακτέων. Τέλος, δέχεται πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μετά από κατατακτήριες εξετάσεις.

Το τμήμα Μαιευτικής συστεγάζεται με το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, τη Βιβλιοθήκη της Σχολής ΣΕΥΠ, το Γραφείο ERASMUS/SOCRATES και το Μεγάλο Αμφιθέατρο της ΣΕΥΠ σε ένα διώροφο κτίριο στις εγκαταστάσεις του Αλεξάνδρειου ΤΕΙΘ, στην περιοχή της Σίνδου, που ανήκει στο Δήμο Εχέδωρου και σε απόσταση περίπου 20 χιλιομέτρων από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Στον ισόγειο βρίσκεται η Γραμματεία του τμήματος, το Γραφείο του Προϊστάμενου του τμήματος, Γραφεία Καθηγητών, Αίθουσες διδασκαλίας, οι Αίθουσες των Εργαστηρίων της Ανατομικής και της Νοσηλευτικής Νεογνού. Στο δεύτερο όροφο απαντώνται Γραφεία Καθηγητών, το Αρχείο φύλαξης των πτυχιακών εργασιών, η Αίθουσα Σεμιναρίων, Αίθουσα Πληροφορικής, τα Εργαστήρια Βασικής Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Φροντίδας, το Εργαστήριο της Φαρμακολογίας και της Ψυχοσωματικής ετοιμασίας γονέων.

Η πρόσβαση στο τμήμα εκτός της χρήσης ΙΧ γίνεται με λεωφορεία του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ). Τα δρομολόγια των αστικών λεωφορείων είναι σχετικά τακτικά, με διαδρομή από το Σιδηροδρομικό Σταθμό της Θεσσαλονίκης μέχρι το Αλεξάνδρειο ΤΕΙ.

2.1. Η ιστορία του τμήματος

Στην Ελλάδα, η πρώτη Σχολή Μαιών ιδρύθηκε το 1833 από τον Ν. Κωστή. Το 1834 με σχετικό διάταγμα αναγνωρίστηκαν στην Ελλάδα «μαιεύτριες», για να διακρίνονται από τις διπλωματούχες και τις εμπειρικές. Στις μαιεύτριες χορηγούσε άδεια άσκησης ο Νομάρχης, ο Έπαρχος ή ο Δήμαρχος. Οι διπλωματούχες μαιές με σχετικό διάταγμα του 1838 φοιτούσαν στη σχολή μαιών της Αθήνας, που τη διηύθυνε ο εκάστοτε Καθηγητής της Μαιευτικής.

Το 1930 ιδρύθηκε στο Μαιευτήριο «Μαρίκα Ηλιάδη», στην Αθήνα, η Σχολή Μαιών «Βιργινία Σκυλίτση». Με τον αναγκαστικό νόμο 5474/9-5-1932 « Περὶ ιδρύσεως Μαιευτικής Σχολῆς εν τῷ εν Αθήναις μαιευτηρίῳ » (μετά από τροποποίηση κάποιων διατάξεων του 5474), οι σπουδάστριες μαιές θα εκπαιδεύονται θεωρητικά και πρακτικά 3 χρόνια.

Με τον νόμο 2448/9-13/7/1940 "Περὶ ασκήσεως του Μαιευτικού Επαγγέλματος και περὶ Εκπαιδεύσεως των Μαιών" καθορίζεται σε τρία χρόνια, η διάρκεια σπουδών και σε ένα χρόνο η

πρακτική άσκηση. Καθορίζονται τα καθήκοντα των μαιών και παύει πια η λειτουργία της Σχολής του Μαιευτηρίου Αθηνών.

Το 1955 με Β.Δ. 18-21/6/1955 το Δημόσιο Μαιευτήριο Αθηνών μετονομάζεται σε Μαιευτήριο "Αλεξάνδρα" αναμορφώνεται ο οργανισμός λειτουργίας του και με το άρθρο 17 συστήνεται Σχολή Μαιών με τον τίτλο "Βασίλισσα Φρειδερίκη" και με υπουργική απόφαση το 1960 (ΦΕΚ 294), εγκρίνεται ο εσωτερικός κανονισμός της σχολής. Με το Ν.Δ. 1655 της 30-6/19-8/42 ιδρύεται η Δημόσια Σχολή Μαιών Θεσσαλονίκης, στο Δημόσιο Μαιευτήριο Θεσσαλονίκης, με σκοπό την επιστημονική μόρφωση των μαιών.

Από το 1966 οι μαιές αρχίζουν να εκπαιδεύονται στη μέθοδο της ψυχοπροφυλακτικής για την προετοιμασία της εγκύου για τον τοκετό.

Με το Ν.Δ. 781/31-12-70 οι Σχολές Μαιών εντάσσονται στην Ανωτέρα Βαθμίδα Εκπαίδευσης και με το Ν.Δ.652/70 ιδρύονται οι Σχολές Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας στα Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής Εκπαίδευσης (ΚΑΤΕ) στις οποίες περιλαμβάνεται και η Σχολή Μαιών. Με τον ίδιο νόμο τα επαγγέλματα υγείας περνούν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας. Οι Σχολές ΚΑΤΕ, άρχισαν να λειτουργούν το 1974. Με το Π.Δ. 445/16-7-75 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του προγράμματος Εκπαίδευσης Μαιών», συμπληρώνεται το πρόγραμμα της θεωρητικής εκπαίδευσης μαιών με μαθήματα που κρίνονται απαραίτητα για την πληρέστερη κάλυψη των εξελικτικών αναγκών της επιστήμης, η δε πρακτική εκπαίδευση καθορίζεται σε ένα χρόνο σπουδών με συγκεκριμένο πρόγραμμα. Με την Υπ. Απόφαση 455/8-12-75, το Υπουργείο Παιδείας καθορίζει το ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης των μαιών. Με Π.Δ. αναγνωρίζεται ως τετραετής η φοίτηση στις Σχολές Μαιών.

Στις 17/6-27/6-1975 στο 17ο συνέδριο της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών στη Λοζάννη της Ελβετίας παγιώνεται διεθνώς η αναγνώριση του επαγγέλματος της Μαιίας ως αυθεντικό επάγγελμα και όχι ως ειδικότητα της διπλωματούχου αδελφής νοσοκόμου. Από την 1/1/77 εφαρμόζεται ένας νέος κοινωνικός θεσμός προληπτικής ιατρικής, που είναι η τήρηση ατομικού Βιβλιαρίου Υγείας του παιδιού. Υπεύθυνοι για τη συμπλήρωση στο βιβλιάριο των στοιχείων κατά την κύηση και τον τοκετό, ορίζονται ο μαιευτήρας γιαιτρός και η μαιία.

Με το Π.Δ. 236/77 συμπληρώνεται το Π.Δ.445/75 «Περί τροποποιήσεως τον προγράμματος Εκπαίδευσης των Μαιών». Καθορίσθηκε ωρολόγιο αναλυτικό πρόγραμμα των Μαιών του Υπουργείου Υγείας.

Με τον νόμο 576 (13/4/1977) δημιουργήθηκαν τα Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε). Είχαν σκοπό την παροχή στους σπουδαστές αυτών των απαιτούμενων θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, ώστε να καταστούν ανωτέρου επιπέδου στελέχη, και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ορισμένου τομέα της εθνικής οικονομίας με εφαρμογή των επιστημονικών πορισμάτων και μελετών.

Σήμερα, στον τομέα της Μαιευτικής στην Ελλάδα, λειτουργούν τρία τμήματα Μαιευτικής σε Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στην Πτολεμαΐδα (ΤΕΙ Κοζάνης), εκ των οποίων το τρίτο είναι νεοσύστατο.

Τα Τμήματα Μαιευτικής των ΤΕΙ Αθήνας και Θεσσαλονίκης λειτούργησε ταυτόχρονα το 1983, στις Σχολές Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας, με το νόμο 1404/83 με τον οποίο ιδρύθηκαν τα ΤΕΙ. Το 1984 με το Π.Δ. 162/24-10-84 εντάχθηκαν οι Σχολές Μαιών του

Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας στα Τμήματα Μαιευτικής του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και Αθήνας. Το ακαδημαϊκό έτος 1983-84 έγιναν δεκτοί στο Τμήμα Μαιευτικής και άρρενες σπουδαστές με την ονομασία «Μαιευτής».

Τα Τμήματα Μαιευτικής των ΤΕΙ Αθήνας και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 69066/Ε5 Τεύχος δεύτερο, ΑΡ. Φύλλου 998, 26/7/2006.

2.2 .Η αποστολή και στόχοι του τμήματος

Το τμήμα Μαιευτικής έχει ως αποστολή την ανάπτυξη και μετάδοση των γνώσεων στην επιστήμη και την τεχνολογία με τη διδασκαλία και την εφαρμοσμένη έρευνα. Επίσης, την παροχή των απαραίτητων εφοδίων που εξασφαλίζουν στους φοιτητές την άρτια κατάρτιση τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τη διεθνή κοινότητα. Το γνωστικό αντικείμενο σπουδών του τμήματος Μαιευτικής πρέπει να καλύπτει πλήρως την επιστημονική κατάρτιση των πτυχιούχων του τμήματος, ικανών να αναλάβουν το ρόλο τους, ώστε να ασχολούνται είτε αυτοδύναμα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Το τμήμα Μαιευτικής συμβάλει στον επαγγελματικό προσανατολισμό των φοιτητών του, διατηρώντας αφενός αμφίδρομη σχέση με τις νοσηλευτικές μονάδες και αφετέρου συνεργασία με άλλα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Πανεπιστήμια και φορείς /υπηρεσίες του εσωτερικού και εξωτερικού για την επίτευξη της αποστολής.

Στα πλαίσια αυτής της αποστολής το Τμήμα:

- I. Συνεργάζεται με τις νοσηλευτικές μονάδες και φορείς που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο.
- II. Ενσωματώνει σύγχρονες τεχνολογίες στην εκπαίδευση τόσο των φοιτητών, όσο και των αποφοίτων του με οργάνωση σεμιναρίων και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (διαρκής εκπαίδευση).
- III. Διεξάγει έρευνα.
- IV. Αναπτύσσει στους φοιτητές τις ικανότητες και τις δεξιότητες που θα τους καταστήσουν ικανούς να είναι ανταγωνιστικοί σε εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- V. Προετοιμάζεται για να είναι δεκτικό σε αλλαγές, σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές, οικονομικές συνθήκες σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- VI. Προετοιμάζεται για τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας στο τμήμα.
- VII. Προγραμματίζει τη δημιουργία μεταπτυχιακών τμημάτων αυτόνομα ή σε συνεργασία με πανεπιστήμια εσωτερικού και εξωτερικού.

2.3. Περιγραφή του πτυχιούχου του τμήματος (GRADUATE PROFILE)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία EU36/2005/EE (Annex 5.5.1) και με τα κατοχυρωμένα μέσω του Προεδρικού Διατάγματος 351, 14-6- 1989, ΦΕΚ 159, Τεύχος Πρώτο (που εναρμόνισε την ελληνική νομοθεσία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 80/154/EEC), επαγγελματικά δικαιώματα των Ελλήνων μαιών/μαιευτών, οι «προσθήκουσες γνώσεις των επιστημών επί των οποίων βασίζονται οι δραστηριότητες της μαίας/του μαιευτή», τις οποίες θα πρέπει να κατακτήσουν οι φοιτητές του Τμήματος Μαιευτικής είναι οι παρακάτω:

1. Μαιευτική: Διάγνωση και παρακολούθηση της κύησης, αξιολόγηση της υγείας της εγκύου και του νεογνού, προγεννητικό έλεγχο, προετοιμασία οικογένειας για το τοκετό, περιγεννητική φροντίδα, εκτέλεση τοκετού κεφαλικής προβολής και ισχιακής προβολής, προαγωγή θηλασμού, φροντίδα κατά την λοχεία. Στα πλαίσια συλλογικής και ομαδικής εργασίας με άλλους επιστήμονες νοσηλεύει παθολογικές περιπτώσεις στην μαιευτική και υποβοηθούμενη γονιμότητα. Τήρηση αρχείων.
2. Νεογνολογία: Κλινική εξέταση νεογνού, ανάνηψη, διατροφή, νοσηλευτική φροντίδα φυσιολογικών νεογνών και νεογνών υψηλού κινδύνου κατά την μεταφορά και την νοσηλεία τους σε Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας. Επιλογή απαραίτητου εξοπλισμού και σχεδιασμό στελέχωσης των παραπάνω μονάδων.
3. Γυναικολογία: Γυναικολογική εξέταση, λήψη ιστορικού, λήψη επιχρισμάτων για τεστ Παπανικολάου, λήψη κοιλικού και τραχηλικού εκκρίματος, εξέταση μαστού, νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με γυναικολογικές παθήσεις και παθήσεις μαστού.
4. Οικογενειακό Προγραμματισμό: Οργάνωση και παροχή υπηρεσιών Οικογενειακού Προγραμματισμού και Γενετήσιας Διαπαιδαγώγησης.

Επίσης οι πτυχιούχοι του τμήματος ασχολούνται με:

- I. Εκπόνηση μελετών: Σχεδιασμός και εφαρμογή μέτρων πρόληψης και καταστολής ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων, αγωγή υγείας, παροχή πρώτων βοηθειών σε επείγουσες καταστάσεις, κατ'οίκον νοσηλεία, φροντίδα μέσω κινητών μονάδων.
- II. Αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας στους τομείς που σχετίζονται με την επιστημονική υπόσταση της ειδικότητας των. Τήρηση των απαραίτητων εγγράφων/αρχείων, χορήγηση πιστοποιητικού γέννησης και συνταγογράφηση φαρμάκων.
- III. Σχεδιασμό μελετών και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης σε τομείς της αρμοδιότητας των μαιών/μαιευτών και κάθε άλλη δραστηριότητα που εμφανίζεται στο αντικείμενο της ειδικότητας τους ως απόρροια της εξέλιξης της επιστήμης γενικότερα και του κλάδου των μαιών ειδικότερα συμπεριλαμβανομένων της ενημέρωσης και της πληροφόρησης ατόμων και ομάδων.

Ο τίτλος σπουδών των ΤΕΙ, οδηγεί στο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα της μαιίας/ του μαιευτή (Π.Δ. 351 14/6/89) μετά τη χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος από τη Νομαρχία που προϋποθέτει την εγγραφή τους στο Σύλλογο Επιστημόνων Μαιών που είναι Ν.Π.Δ.Δ. Ν.Δ/ 2593/1953. Ο πτυχιούχος κατά την επαγγελματική του σταδιοδρομία, σύμφωνα με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα μπορεί να υπηρετήσει στην πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. Επίσης να εργασθεί ως εκπαιδευτικός στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών που παρέχουν τα Τ.Ε.Ι., ΕΠΑΛ, Ι.Ε.Κ και σε Δημόσιες υπηρεσίες. Να εργαστεί σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους διεθνείς οργανισμούς.

Η εκπαίδευση και η άσκηση του Μαιευτικού Επαγγέλματος είναι εναρμονισμένες με τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΟΚ 80/154,80/155 (περί εκπαίδευσης μαιών στην κοινότητα), που έχουν γίνει νόμος του κράτους με το Προεδρικό Διάταγμα 97/31-3-86 ΦΕΚ 35, τεύχος πρώτο. Το παραπάνω Π.Δ. τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 266/16-10-2003 ΦΕΚ 239 τεύχος πρώτο (περί ελεύθερης διακίνησης Μαιών/ Μαιευτών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) που

αφορά στην προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις των οδηγιών: 89/594 ΕΟΚ, 89/595 ΕΟΚ, καθώς και στην πρόσφατη ευρωπαϊκή κατευθυντήρια οδηγία EU DIRECTIVE 2005/36/EC.

2.4. Επαγγελματικά δικαιώματα

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του Τμήματος Μαιευτικής καθορίζονται στο Π.Δ. 351 /1989 (Φ.Ε.Κ. 159/14-6-89/τ.Α').

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Μαιευτικής της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και πρακτικές (κλινικές) γνώσεις τους, ασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες στον ιδιωτικό τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι με την εφαρμογή της Νοσηλευτικής φροντίδας της εγκύου, επιτόκου, λεχώνας και νεογνού, της Γυναικολογικής αρρώστου καθώς επίσης, την οργάνωση και εφαρμογή του οικογενειακού προγραμματισμού και υγειονομικής εκπαίδευσης ατόμων ή ομάδων σε θέματα της ειδικότητας της/του.

Οι παραπάνω πτυχιούχοι έχουν τα εξής καθήκοντα και δραστηριότητες:

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΑΙΩΝ –ΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

- Εκτέλεση φαρμακευτικής αγωγής κατόπιν ιατρικής οδηγίας και Παρασκευή παρεντερικών διαλυμάτων (από το στόμα, ορθό, κόλπο, ενέσεις υποδόριες, ενδομυϊκές, ενδοδερμικές, ενδοφλέβιες)
- Καθετηριασμός ουροδόχου κύστης.
- Τοποθέτηση καθετήρα Levain, κατόπιν ιατρικής οδηγίας.
- Περιποίηση τραύματος και χειρουργικών τομών σε περίπτωση ανάγκης.
- Συρραφή μικροτραυμάτων σε περίπτωση ανάγκης.
- Λήψη αίματος για εργαστηριακές εξετάσεις.
- Λήψη επιχρισμάτων για έγκαιρη διάγνωση του Ca των γεννητικών οργάνων (εξέταση κατά Παπανοκολάου) και κοιλιακού εκκρίματος για μικροβιολογική εξέταση.
- Προετοιμασία και αποστείρωση εργαλείων και υγειονομικού υλικού.
- Εξέταση ούρων εγκύου γυναίκας για την εξακρίβωση σακχάρου, οξόνης και λευκόματος κατά την εξέταση.
- Λήψη και καταγραφή μαιευτικού ιστορικού.
- Παροχή ολοκληρωμένης Νοσηλευτικής φροντίδας της εγκύου, επιτόκου, λεχωΐδας και νεογνού, στο νοσοκομείο και στο σπίτι σύμφωνα με το καθηκοντολόγιο.
- Τήρηση απαραίτητων εγγράφων, διαγραμμάτων. Μητρώων, ιστορικών και αρχείων και με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.
- Συνταγογράφηση φαρμάκων, βιταμίνες, σίδηρο, σπασμολυτικά, πεθιδίνη, μητροσυσταλτικά, μητροσυναπαστικά και τοπικά αναισθητικά.
- Σωστή πληροφόρηση. Παροχή οδηγιών σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού και εφαρμογή καθορισμένων μεθόδων αντισύλληψης.
- Ενημέρωση της οικογένειας σε θέματα της αρμοδιότητάς τους.

- Εκτέλεση των οδηγιών που έχουν ορισθεί από το γιατρό.
- Λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταστολή των ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων.
- Έκδοση πιστοποιητικού γέννησης (δήλωση) σε περίπτωση εκτέλεσης του τοκετού από τη μαία.

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ.

Κατά την εγκυμοσύνη

- Διάγνωση της εγκυμοσύνης και κλινική παρακολούθηση της φυσιολογικής εγκυμοσύνης.
- Έγγραφο ή συμβουλευτική παροχή οδηγιών για τις απαραίτητες εργαστηριακές εξετάσεις με σκοπό την όσο γίνεται έγκαιρη διάγνωση κάθε εγκυμοσύνης υψηλού κινδύνου και τη μεταφορά στα ειδικά κέντρα ή κλήση του γιατρού.
- Παροχή οδηγιών στον τομέα της υγιεινής και της διατροφής.
- Κατάρτιση προγραμμάτων προετοιμασίας γονέων για το μελλοντικό τους ρόλο και εξασφάλιση πλήρους προετοιμασίας για το φυσικό τοκετό (ψυχοπροφυλακτική)

Κατά τον τοκετό

- Παρακολούθηση, φροντίδα, προετοιμασία και βοήθεια της επιτόκου κατά τον τοκετό.
- Έλεγχο της κατάστασης του εμβρύου και της λειτουργίας της μήτρας με όλα τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (monitors κ.λ.π.) κατόπιν ιατρικής οδηγίας.
- Εκτέλεση φυσιολογικού τοκετού, περιναιοτομίας μετά από τοπική αναισθησία και συρραφή περιναίου, όπου χρειάζεται και μέχρι ρήξης ΙΙ βαθμού.
- Εκτέλεση τοκετού επί ισχιακής προβολής, σε περίπτωση ανάγκης και απουσίας μαιευτήρα.
- Έγκαιρη διάγνωση παθολογικών συμπτωμάτων στην επίτοκο και το έμβρυο που απαιτούν παρέμβαση γιατρού και συνεργασία με το γιατρό σε περίπτωση μαιευτικής επέμβασης.
- Λήψη απαραίτητων και επειγόντων μέτρων που επιβάλλονται σε απουσία γιατρού, όπως είναι ή δακτυλική αποκόλληση πλακούντα και η επισκόπηση της μήτρας.
- Επισκόπηση τραχήλου του κόλπου.

Κατά τη λοχεία

- Παρακολούθηση και νοσηλευτική φροντίδα λεχωΐδας στο νοσοκομείο και στο σπίτι μέχρι 6 εβδομάδες.
- Παροχή βοήθειας και καθοδήγησης για την εγκατάσταση και διατήρηση του μητρικού θηλασμού.
- Παροχή οδηγιών για την τεχνίτη διατροφή, όπου χρειάζεται.
- Φροντίδα του νεογνού αμέσως μετά τον τοκετό. Λήψη όλων των μέτρων που επιβάλλονται σε περίπτωση ανάγκης.

- Σε περίπτωση πρόωρου και προβληματικού νεογνού αναλαμβάνει την μεταφορά του στην κατάλληλη μονάδα.
- Προετοιμασία για την υποδοχή πρόωρου ή προβληματικού νεογνού, και νοσηλευτική φροντίδα αυτού στις νοσηλευτικές μονάδες.

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Μαιευτικής έχουν τομείς απασχόλησης στους παρακάτω τομείς εργασίας:

- **Πρωτοβάθμια φροντίδα:** Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, Αγροτικά Ιατρεία, Υγειονομικοί Σταθμοί, Μαιευτικά - Γυναικολογικά Ιατρεία ΙΚΑ, και άλλων Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, στο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) στις μονάδες μεταφοράς επειγόντων μαιευτικών, γυναικολογικών και νεογνικών περιστατικών, κέντρα και τμήματα οικογενειακού προγραμματισμού.
- **Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια φροντίδα:** σε Γενικά και Ειδικά Νοσοκομεία, Μαιευτικά τμήματα (Αίθουσα Τοκετών, Εξωτερικά Μαιευτικά Ιατρεία, Τμήματα Λεχώνων, Νεογνολογικά Τμήματα, 1ου επιπέδου νοσηλείας, Τμήματα Προγεννητικού ελέγχου, Μονάδες εγκυμοσύνης υψηλού κινδύνου, Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών,) Γυναικολογικά τμήματα, Γυναικολογική ογκολογία, εξωτερικά Γυναικολογικά Ιατρεία, Χειρουργεία, Μαιευτικά - Γυναικολογικά στείρωσης, Κέντρα μαστού, Κέντρα ανίχνευσης καρκίνου γεννητικών οργάνων.
- Οι πτυχιούχοι του Τμήματος απασχολούνται στην εκπαίδευση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Μπορούν να εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας της σχετικής με τον τομέα της ειδικότητάς τους σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Μαιευτικής μπορούν να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα, με την προϋπόθεση ότι θα έχουν επί 2/ετία ασκήσει τις δραστηριότητές τους, σύμφωνα με το αντικείμενο εκπαίδευσης σε Νοσοκομεία ή άλλο Ίδρυμα Υγείας αναγνωρισμένο για το σκοπό αυτό και μετά τη χορήγηση σχετικής άδειας από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2.5.Η κατανομή των προπτυχιακών φοιτητών την τελευταία πενταετία

ΕΤΟΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΕΙΣΑΚΤΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	110	100	70	60	60	60

*ΠΗΓΗ: Υπουργείο Εθν. Παιδείας & Θρησκευμάτων
Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση του αριθμού των εισακτέων σύμφωνα με τις εισηγήσεις του Τμήματος, παρόλα αυτά υπάρχει μία αύξηση του αριθμού από τους εισακτέους λόγω εγγραφής σπουδαστών ειδικών κατηγοριών όπως: μετατάξεις (από Αθήνα και ειδικότερα από το νεοσύστατο ΤΕΙ της Πτολεμαΐδας, σε κατατακτήριες άτομα με ειδικές ανάγκες). Σύμφωνα με τα δεδομένα της Γραμματείας, βάση του ΦΕΚ 639/ 4/2010 ο αριθμός των εισερχόμενων φοιτητών για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 ανέρχεται σε 60, από μεταγραφή εισέρχονται 7 φοιτητές και συνολικά οι ενεργοί φοιτητές στο τμήμα απαριθμούν 362.

Διαγράφεται ωστόσο, υψηλό ενδιαφέρον των υποψηφίων στις πανελλαδικές εξετάσεις για τα Τμήματα Μαιευτικής, όπως εκφράστηκε στην υψηλή βάση εισαγωγής στα εν λόγω τμήματα κατά το έτος 2009. Συγκεκριμένα, η βάση του τμήματος Μαιευτικής Θεσσαλονίκης το 2009 ήταν 18491, ενώ ενδεικτικά αναφέρεται ότι η χαμηλότερη βάση στην Ιατρική Σχολή (Θράκης), ήταν 19006 και οι υψηλότερες βάσεις σε Τμήματα Βιολογίας (Αθήνας, Θεσσαλονίκης) ήταν 18599 και 18333, αντίστοιχα (Βάσεις Σχολών ΑΕΙ-ΤΕΙ 2009, www.ypepth.gr/docs/baseis2009_090825.xls).

2.6.Βαθμός ανταπόκρισης των στόχων του Τμήματος Μαιευτικής

Το Τμήμα Μαιευτικής κρίνει ότι σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών που αναλύεται παρακάτω, οι στόχοι του στα πλαίσια της επιστημονικής κατάρτισης και του γνωστικού αντικείμενου είναι απόλυτα συμβατοί με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες καθώς και με την αποστολή του Τμήματος. Παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση με στόχο την προετοιμασία των μαιών-των που να καλύπτουν όλο το φάσμα της Μαιευτικής-Γυναικολογίας-Νεογνολογίας και να παρέχουν εξατομικευμένη φροντίδα, ανταποκρινόμενη στα νεότερα δεδομένα και στις απαιτήσεις στο τομέα της υγείας. Το νέο πρόγραμμα σπουδών που εφαρμόζεται σύμφωνα με τα διεθνή και ελληνικά εκπαιδευτικά δεδομένα βρίσκει σύμφωνους την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών για την επάρκεια των σκοπών του Τμήματος. Δεν θα πρέπει να παραλειφθεί ότι η διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών, δεν είναι μια διαδικασία στατική. Το πρόγραμμα σπουδών θα πρέπει να επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με τις προκύπτουσες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Επόμενη επιδίωξη είναι η έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας αλλά και στην υποστήριξη των νέων κατευθύνσεων και ειδικοτήτων στο τομέα της Μαιευτικής επιστήμης.

Ανασταλτικοί παράγοντες

Παρόλο που όλο το προσωπικό του τμήματος εργάζεται σκληρά στην επιτυχή ολοκλήρωση των στόχων υπάρχουν και ανασταλτικοί παράγοντες που τους επηρεάζουν. Οι πιο σημαντικοί είναι: η έλλειψη προσωπικού (Διοικητικού, Εκπαιδευτικού), φόρτος εργασίας, ελλιπής χρηματοδότηση. Οι παράγοντες αυτοί οδηγούν σε μειωμένη εκπαιδευτική και ερευνητική αναβάθμιση του Τμήματος.

2.7.Οργάνωση και διοίκηση του τμήματος

Η οργανωτική διάρθρωση του Τμήματος είναι η ακόλουθη :

A) Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Γ.Σ. Είναι το ανώτατο όργανο του Τμήματος. Απαρτίζεται από το Εκπαιδευτικό Προσωπικό και από τους εκλεγμένους εκπροσώπους των φοιτητών. Η Γ.Σ έχει συγκεντρώνει όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος .

Β) ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Απαρτίζεται από τον Προϊστάμενο του τμήματος, τους υπεύθυνους των τομέων των μαθημάτων και από εκπρόσωπο των φοιτητών.

Γ) Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εκλέγεται μετά από ψηφοφορία, στην οποία συμμετέχει όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος και εκπρόσωποι φοιτητών. Προϊσταμένη του Τμήματος είναι η κ. Μάρθα Μωραΐτου, σε βαθμίδα Αναπληρωτή Καθηγητή.

Δ) ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΜΕΩΝ

Στο Τμήμα προβλέπονται δύο τομείς :

A. Τομέας Γενικών και Ειδικών Μαθημάτων

Υπεύθυνος Τομέα: Οικονομίδης Γεώργιος, σε βαθμίδα Καθηγητή

Μέλη :

1. Τσιρλιάγκος Ευστάθιος, σε βαθμίδα Καθηγητή
2. Ζαφράκας Μενέλαος, σε βαθμίδα Αναπλ. Καθηγητή (Ορκίσθηκε το έτος 2010)
3. Μητσάκη Ρωξάνη, σε βαθμίδα Επικ. Καθηγητή (σε προσωποπαγή θέση)
Χαϊνογλου Δημήτριος, σε βαθμίδα Επικ. Καθηγητή (σε προσωποπαγή θέση)
5. Εκπρόσωποι Φοιτητών

B. Τομέας Μαιευτικής Φροντίδας και Κατεύθυνσης

Υπεύθυνη Τομέα: Ταουσάνη Ελευθερία, σε βαθμίδα Καθηγητού Εφαρμογών

Μέλη:

1. Μωραΐτου Μάρθα, σε βαθμίδα Αναπληρωτή Καθηγητή
2. Κούκου Ζωή, σε βαθμίδα Καθ. Εφαρμογών (ορκίσθηκε το έτος 2009)
3. Μπουρουτζόγλου Μαρία, σε βαθμίδα Καθ. Εφαρμογών (ορκίσθηκε το έτος 2009)
4. Θεοδωρίδου Ανατολή, σε βαθμίδα Καθ. Εφαρμογών (ορκίσθηκε το έτος 2010)
5. Δημητροπούλου Ελένη, σε βαθμίδα Καθ. Εφαρμογών (σε προσωποπαγή θέση)
6. Παλιόκα Χαρίκλεια, σε βαθμίδα Καθ. Εφαρμογών (συνταξιοδοτήθηκε το έτος 2010)
7. Εκπρόσωποι Φοιτητών

2.8. Η Γραμματεία του τμήματος

Η Γραμματεία του τμήματος, επιτελεί σημαντικό οργανωτικό και ρυθμιστικό έργο στο τμήμα συμβάλλοντας καίρια στην υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου, την διεκπεραίωση διοικητικών αποφάσεων και διαδικασιών, την προφορική και γραπτή κοινοποίηση τους σε εκπαιδευτικό προσωπικό και φοιτητές. Επίσης διαχειρίζεται την επικοινωνία του τμήματος με λοιπά Ακαδημαϊκά τμήματα, τη διοίκηση του ΤΕΙ, το Υπουργείο Παιδείας και Δια βίου Μάθησης, συνεργαζόμενους με το τμήμα φορείς και την κοινότητα.

Η Γραμματειακή υποστήριξη πραγματοποιείται από δυο διοικητικούς υπαλλήλους:

1. Πούλιο Βασίλειο, ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού, προϊστάμενο της γραμματείας, αρμόδιο για θέματα φοιτητών,

2. Τζώρτζου Αικατερίνη, ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού, υπεύθυνη για τα διοικητικά θέματα.

Σημαντικές και ιδιαίτερα λειτουργικές είναι οι ηλεκτρονικές δυνατότητες γραμματειακής υποστήριξης που παρέχονται από το τμήμα, όπως: οι ηλεκτρονικές δηλώσεις των μαθημάτων στην έναρξη των εξαμήνων, η δυνατότητα εκτύπωσης (μέσω κωδικού από την ηλεκτρονική πύλη του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ) της προσωπικής αναλυτικής βαθμολογίας του κάθε φοιτητή κ.α. Συγχρόνως η Γραμματεία του τμήματος «ανεβάζει» ανακοινώσεις για τα σπουδαστικά ζητήματα στην ιστοσελίδα του τμήματος και στη σελίδα της ομάδας του τμήματος στο facebook.

2.9. Το Εκπαιδευτικό προσωπικό (ΕΠ) του Τμήματος

Το εκπαιδευτικό προσωπικό του τμήματος άρχισε το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 να διευρύνεται δεδομένου ότι υπήρξαν πολλές συνταξιοδοτήσεις την τελευταία οκταετία, όπως φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα. Από το 2002 έως το 2010 η σύσταση του εκπαιδευτικού προσωπικού παρουσίασε τις εξής αλλαγές:

<p><u>Το έτος 2002/03</u> Καθηγητές: 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 1 Επίκουροι Καθηγητές : 4 Καθηγητές εφαρμογών: 10</p>	<p><u>Το έτος 2006/07</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 3 Επίκουροι Καθηγητές: 3 Καθηγητές εφαρμογών: 6</p>
<p><u>Το έτος 2003/04</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 1 Επίκουροι Καθηγητές: 5 Καθηγητές εφαρμογών: 9</p>	<p><u>Το έτος 2007/08</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 2 Επίκουροι Καθηγητές: 3 Καθηγητές εφαρμογών: 6</p>
<p><u>Το έτος 2004/05</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 1 Επίκουροι Καθηγητές: 5 Καθηγητές εφαρμογών: 9</p>	<p><u>Το έτος 2008/09</u> Καθηγητές: 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 1 Επίκουροι Καθηγητές: 2 Καθηγητές εφαρμογών: 4</p>

<p><u>Το έτος 2005/06</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές Καθηγητές: 1 Επίκουροι Καθηγητές: 5 Καθηγητές εφαρμογών: 8</p>	<p><u>Το έτος 2009/10</u> Καθηγητές : 2 Αναπληρωτές καθηγητές: 2 Επίκουροι Καθηγητές: 2 Καθηγητές Εφαρμογών : 6</p>
---	--

Αναλυτικά στο τμήμα απασχολείται το εξής μόνιμο και έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό:

Α) ΜΟΝΙΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ , ΕΠΙ και ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ:

ΒΑΘΜΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Οικονομίδης Γεώργιος
2. Τσιρλιάγκος Ευστάθιος

ΒΑΘΜΙΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Μωραΐτου Μάρθα
2. Ζαφράκας Μενέλαος (ορκίσθηκε το 2010)

ΒΑΘΜΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Μητσάκη Ρωζάνη (προσωποπαγής θέση)
2. Χαΐνογλου Δημήτριος (προσωποπαγής θέση)

ΒΑΘΜΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

1. Ταουσάνη Ελευθερία
2. Κούκου Ζωή
3. Μπουρουτζόγλου Μαρία (ορκίσθηκε το 2009)
4. Θεοδορίδου Ανατολή (ορκίσθηκε το 2010)
5. Αντωνάκου Αγγελική (ορκίσθηκε το 2010)
6. Δημητροπούλου Ελένη (προσωποπαγής θέση)
7. Παλιόκα Χαρίκλεια (προσωποπαγής θέση συνταξιοδοτήθηκε το 2010)

ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Ταχτσίδου Χρυσούλα

ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

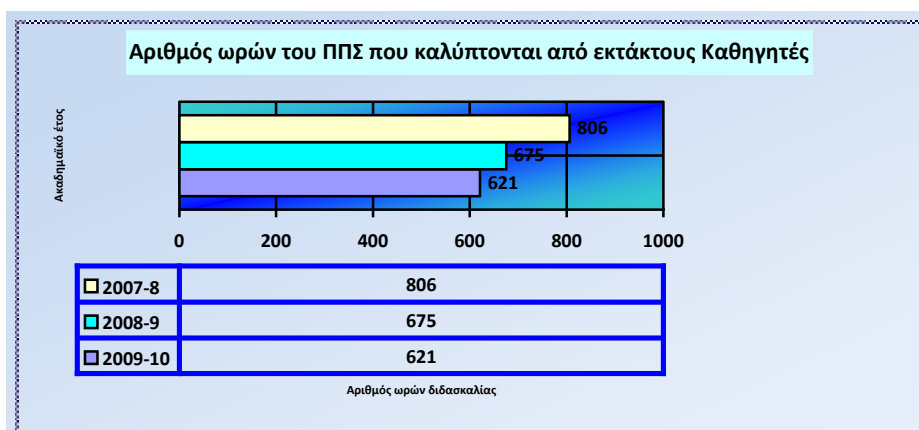
1. Χατζηλαζαρίδου Αγάπη

Στο τμήμα Μαιευτικής το **Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό** αριθμεί 2 μέλη, αλλά επίκειται σε σύντομο χρονικό διάστημα η αποχώρηση των μελών λόγω συνταξιοδότησης. Η ανάγκη αύξησης των μελών Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού με εξειδικευμένο προσωπικό στη Μαιευτική κρίνεται επιτακτική. Συγκεκριμένα αν λάβει κανείς υπόψη τη παλαιότητα του εξοπλισμού (συχνή συντήρηση) και τυχόν επέκταση της ερευνητικής δραστηριότητας, αλλά και την κάλυψη των νέων εκπαιδευτικών αναγκών κατανοεί κανείς τη σπουδαιότητα ενίσχυσης της πρότασης για ειδικευμένο προσωπικό.

Β) ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το έκτακτο προσωπικό (επιστημονικοί και εργαστηριακοί συνεργάτες) προσλαμβάνεται σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία μετά από προκήρυξη, αξιολόγηση και σύνταξη πινάκων αξιολόγησης από το Τμήμα. Ο αριθμός του εκτάκτου προσωπικού, όσον αφορά τους εργαστηριακούς συνεργάτες που έχει προσληφθεί με πλήρη αξιολογικά προσόντα (πενταετή προϋπηρεσία, μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κ.α.) είναι χαμηλός και κύρια το προσόν στο οποίο κύρια υπολείπονται είναι ο μεταπτυχιακός τίτλος. Το έκτακτο προσωπικό που απασχολείται στο τμήμα είναι συνολικά 60. Την τελευταία πενταετία προέκυψαν συνταξιοδοτήσεις με αποτέλεσμα διδακτικές ανάγκες του τμήματος να καλύπτονται σε μεγάλο ποσοστό από έκτακτους επιστημονικούς και εργαστηριακούς συνεργάτες. Συγκεκριμένα οι διδακτικές ώρες που τους αντιστοιχούν κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 είναι 621, το ποσοστό που αναλογεί στο σύνολο των διδακτικών ωρών διδασκαλίας.

Αν και παρατηρείται μείωση των διδακτικών ωρών συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, όπως παρατίθεται και στον Πίνακα 12 του παραρτήματος και αυτό οφείλεται στην πρόσληψη νέων μελών ΕΠ σε βαθμίδα Καθηγητών Εφαρμογών, οι ώρες που καλύπτουν οι έκτακτοι εργαστηριακοί συνεργάτες είναι πολλές αλλά έχουν μειωθεί σημαντικά, όπως προκύπτει από το ακόλουθο γράφημα.

Ο αριθμός θέσεων εκτάκτου προσωπικού που προκηρύσσεται είναι μεγάλος για τους παρακάτω κυρίως λόγους:

- Περιορισμένος αριθμός μόνιμων μελών ΕΠ, Αδυναμία να καλύψουν τις αντίστοιχες ανάγκες,
- Ο χαρακτήρας και η φύση της εργαστηριακής εκπαίδευσης που απαιτεί τη σύσταση μικρών ομάδων των φοιτητών,
- Ο περιορισμός των ωρών που μπορεί να απασχοληθεί ο Δημόσιος Υπάλληλος ως έκτακτος διδάσκων στο τμήμα (επιτρεπόμενο ωράριο έως 4 ώρες)

Για την κλινική εκπαίδευση των φοιτητών στις Δομές Υγείας απαιτείται η σύσταση ολιγομελών τμημάτων ή εξαιρετικά μικρών ομάδων με επιβλέποντα Καθηγητή, δεδομένου ότι σε τμήματα όπως Αίθουσες τοκετού, Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών πρέπει να περιφρουρείται ο χώρος και να μη συνωστίζονται πολλά άτομα. Επίσης τίθεται θέμα της αυστηρής εποπτείας των φοιτητών κατά την ανάπτυξη των δεξιοτήτων για το λόγο ότι τυχόν λάθη θα επηρεάσουν την υγεία των ανθρώπων που δέχονται φροντίδα. Επιπρόσθετα οι χώροι τις περισσότερες φορές είναι μικροί για να υποδεχθούν περισσότερα άτομα. Σύμφωνα με τα παραπάνω και συνεκτιμώντας τις αποχωρήσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού, τη διεύρυνση των εργαστηρίων, την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας αλλά και τις μελλοντικές εκπαιδευτικές ανάγκες κρίνεται απαραίτητη η **ενίσχυση σε εκπαιδευτικό προσωπικό.**

2.10. Επιτροπές που λειτουργούν στο Τμήμα και υπεύθυνοι αρμοδιοτήτων

1. Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

Ταουσάνη Ελευθερία: Πρόεδρος
Ταχτσίδου Χρυσούλα
Κούκου Ζωή

2. Επιτροπή Πτυχιακών Εργασιών

Ταουσάνη Ελευθερία
Μητσάκη Ρωξάνη
Χατζηλαζαρίδου Αγάπη

3. Εκπρόσωπος τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών:

Μωραΐτου Μάρθα
Οικονομίδης Γεώργιος (αναπληρωτής)

4. Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Erasmus –Socrates-Mundus:

Ταουσάνη Ελευθερία
Μπουρουτζόγλου Μαρία

5. Υπεύθυνος εβδομαδιαίου προγράμματος και προγράμματος εξετάσεων

Μωραΐτου Μάρθα

6. Σύμβουλος σπουδών

Ταουσάνη Ελευθερία

7. Επιστημονική Επιτροπή Σπουδών:

Μωραΐτου Μάρθα

Οικονομίδης Γεώργιος

8. **Επιτροπή έγκρισης συγγραμμάτων-σημειώσεων ανά τομέα:**
  - A. Τομέας Μαιευτικής φροντίδας και Κατεύθυνσης:
Ταουσάνη Ελευθερία, Κούκου Ζωή, Μπουρουτζόγλου Μαρία
  - B. Τομέας Βασικών και Ειδικών Μαθημάτων:
Τσιρλιάγκος Ευστάθιος, Μητσάκη Ρωξάνη, Χαϊνογλου Δημήτριος
9. **Υπεύθυνος προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης:**
Κούκου Ζωή
10. **Υπεύθυνος Διαχείρισης Μόνιμου Εξοπλισμού:**
Ταχτσίδου Χρυσούλα
11. **Υπεύθυνος Παραλαβής Αναλώσιμων Υλικών:**
Ταχτσίδου Χρυσούλα
12. **Υπεύθυνος Εργαστηρίων Μαιευτικής Φροντίδας και Κατεύθυνσης:**
Ταχτσίδου Χρυσούλα
13. **Υπεύθυνος Εργαστηρίων του Τομέα Βασικών και Ειδικών Μαθημάτων:**
Χατζηλαζαρίδου Αγάπη
14. **Υπεύθυνος Αργείου Πτυχιακών Εργασιών:**
Ταχτσίδου Χρυσούλα
15. **Υπεύθυνος για βιβλία και σημειώσεις:**
Χατζηλαζαρίδου Αγάπη
16. **Υπεύθυνος ιστοσελίδας Τμήματος:**
Χατζηθεοδώρου Εμμανουήλ
17. **Υπεύθυνος για τα Απογραφικά Δελτία Μόνιμου και Έκτακτου Προσωπικού:**
Τζιμούρτου Βασιλική

Το τμήμα στοχεύει να δημιουργήσει επιτροπή συμβουλευτικής υποστήριξης προκειμένου να συζητούνται και να επιλύονται ζητήματα των φοιτητών, κοινωνικά, ψυχολογικά αλλά και οικονομικά. Τέλος, το τμήμα στοχεύει στην συγκρότηση ομάδας επιστημόνων που να παρέχουν βοήθεια σε εκπαιδευτικά ζητήματα (πχ βοήθεια σε φοιτητές που έχουν δυσκολία στο να περάσουν ένα μάθημα ή τους είναι δύσκολο να κατανοήσουν κάποια κλινική δραστηριότητα ή την λειτουργία ενός μηχανήματος).

2.11. Η ιστοσελίδα του τμήματος

Το τμήμα διαθέτει από το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 ιστοσελίδα στην εξής ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.midw.teithe.gr/>

Στην ιστοσελίδα παρουσιάζεται η αποστολή του τμήματος, το γνωστικό του αντικείμενο, πρόσβαση και επικοινωνία, το πρόγραμμα σπουδών και το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα μέλη του ΕΠ, ανακοινώσεις του τμήματος, τα φοιτητικά δρώμενα. Επίσης πληροφορίες για την πόλη της Θεσσαλονίκης. Υπάρχει αναγκαιότητα η ιστοσελίδα να παρουσιάζεται και στην Αγγλική γλώσσα για να είναι αναγνώσιμη από ξένους φοιτητές ή εν γένει ενδιαφερόμενους, γεγονός που θα βοηθήσει και στη διεύρυνση των συνεργασιών του τμήματος με αντίστοιχα του εξωτερικού. Το σχεδιασμό της ιστοσελίδας ανέλαβε ο κ. Εμμανουήλ Χατζηθεοδώρου,

μηχανολόγος μηχανικός και μηχανικός Η/Υ, αποσπασμένος Καθηγητής από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, στο τμήμα για το Ακαδημαϊκό για το ακαδημαϊκό έτος 2009-10.

2.12. Άλλες δραστηριότητες των φοιτητών

Το Τμήμα Μαιευτικής δίνοντας σημασία στην παράλληλη καλλιέργεια και ανάδειξη των καλλιτεχνικών και άλλων κλίσεων των φοιτητών, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη συνεκτικών δεσμών μεταξύ τους, στην ικανοποίηση και το θετικό κλίμα, υποστηρίζει τη λειτουργία χορωδίας που πλαισιώνει τελετές ορκωμοσίας και άλλες εκδηλώσεις. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε αθλητικές ομάδες, και στο χορευτικό συγκρότημα του ΑΤΕΙΘ.

Κεφάλαιο 3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και βαθμός ανταπόκρισης του στους στόχους του τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το Τμήμα Μαιευτικής, με την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών και την οργάνωση των τομέων του, δίνει προτεραιότητα στην εκπαίδευση Μαιών/Μαιευτών, ικανών να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς εργασίας και της κοινωνίας, δηλαδή νέων επιστημόνων και επαγγελματιών με επαρκείς γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες για να κατανοήσουν και να επιτελέσουν με επάρκεια τον ρόλο τους ως λειτουργοί υγείας. Η διάρθρωση και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών έχουν γίνει σύμφωνα με την ελληνική πραγματικότητα για την άσκηση του μαιευτικού επαγγέλματος (λ.χ. επαγγελματικά δικαιώματα) και τα διεθνή δεδομένα (λ.χ. Ευρωπαϊκές οδηγίες), έτσι ώστε οι σπουδές να προσφέρουν τεκμηριωμένα, ολοκληρωμένη εκπαίδευση μαιών/μαιευτών σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών.

Η τελευταία αναθεώρηση του Προγράμματος σπουδών έγινε το 2008, μετά από εισήγηση της Επιστημονικής Επιτροπής Σπουδών του Τμήματος Μαιευτικής στο συμβούλιο του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και έγκριση του από αυτό με ομόφωνη απόφαση (26η /16-10-2008). Το τμήμα, κρίνει ότι οι στόχοι και οι σκοποί του, κρίνονται σε απόλυτο βαθμό συμβατοί με την Επιστήμη της Μαιευτικής (Midwifery) και ότι ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στα σύγχρονα δεδομένα και τη σύγχρονη επικρατούσα φιλοσοφία του τομέα της υγείας. Βασίζεται

στο Βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο για την υγεία και προσανατολίζεται με την ίδια βαρύτητα στην εκπαίδευση στους επιμέρους τομείς προαγωγής της υγείας, πρόληψης, θεραπείας, αποκατάστασης της υγείας, και της ποιότητας ζωής, όσον αφορά τη γενική υγεία της κοινότητας αλλά και την αναπαραγωγική υγεία του πληθυσμού.

Το πρόγραμμα των προπτυχιακών σπουδών και η δομή των μαθημάτων όπως και των εργαστηρίων παρουσιάζονται στον οδηγό σπουδών του τμήματος και παρατίθενται στην ιστοσελίδα του τμήματος. Όλες οι ακαδημαϊκές διαδικασίες και πληροφορίες των εκπαιδευτικών μαθημάτων αναρτούνται από την πλειοψηφία των καθηγητών στην ιστοσελίδα του τμήματος και σε ανηρτημένη ανακοίνωση στους πίνακες ανακοινώσεων, μετά από ενημέρωση και των υπεύθυνων των εξαμήνων.

Η κλινική εκπαιδευτική διαδικασία καλύπτεται σε πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο. Συνεργαζόμενοι Φορείς με τους οποίους το τμήμα στηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία όσον αφορά στην κλινική ανά εξάμηνο άσκηση, είναι οι ακόλουθες Δομές Παροχής Φροντίδας Υγείας:

- Π.Γ.Ν. Θεσσαλονίκης ‘ Ιπποκράτειο ’
- Π.Γ.Ν. Θεσσαλονίκης ‘ Παπαγεωργίου’
- Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού
- Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης ‘Θεαγένειο’
- Κ.Υ. Αστικού Τύπου περιοχή Εύοσμος
- Κ.Υ. Θέρμης
- Κ.Υ. Μηχανιώνας.

Αρμόδιο όργανο εποπτείας της κλινικής άσκησης είναι ο τομέας Μαιευτικής Φροντίδας και κατεύθυνσης και συγκεκριμένα ο Υπεύθυνος και ο Αναπληρωτής Υπεύθυνος του τομέα. Ο Υπεύθυνος του τομέα ορίζει στην αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς τους επιμέρους Υπευθύνους εξαμήνων από τους Καθηγητές Εφαρμογών, οι οποίοι συντονίζουν το κλινικό έργο, καθορίζουν τις προβλεπόμενες προς εφαρμογή και άσκηση δεξιότητες ανά κλινική και τομέα, και τα ζητήματα που ανακύπτουν σχετικά με τον αριθμό των υποχρεωτικών παρουσιών στις κλινικές, τις συμπληρωματικές παρουσίες και λοιπά ζητήματα. Επίσης αναφέρουν στον Υπεύθυνο του Τομέα για όλα τα παραπάνω.

3.2. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών

Το τμήμα έχει αναπτύξει ένα ευέλικτο, αποδοτικό, ανανεωμένο πρόγραμμα σπουδών, με σκοπό να παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση και επιστημονική κατάρτιση στους φοιτητές του, ανταγωνιστικό προφίλ του πτυχιούχου του, ικανού να στελεχώσει υπηρεσίες μαιευτικής φροντίδας στην Ελληνική και διεθνής κοινότητα.

Η δομή των σπουδών στο τμήμα Μαιευτικής είναι οκτώ (8) εξάμηνα από τα οποία το τελευταίο εξάμηνο περιλαμβάνει την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών. Η φοίτηση περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία, εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις, εκπόνηση εργασιών με έμφαση στη συνεργασία των φοιτητών και στη συμμετοχική διδασκαλία.

Για την απόκτηση πτυχίου, οι φοιτητές θα πρέπει να παρακολουθήσουν επιτυχώς του 39 μαθήματα από το πρόγραμμα σπουδών, εκ των οποίων τα 3 είναι επιλογής υποχρεωτικά, να έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία την πρακτική του άσκηση και να έχουν εκπονήσει και εξετασθεί με επιτυχία στην πτυχιακή τους εργασία. Συνολικά το πρόγραμμα σπουδών υποστηρίζεται από 39 μαθήματα και η αντιστοιχία των μαθημάτων σε διδακτικές μονάδες(ECTS) είναι 210. Ο φόρτος εργασίας (ΦΕ) υπολογίζεται σε κάθε εξάμηνο σπουδών και αποτελεί βασική συνιστώσα για τη δόμηση του προγράμματος σπουδών. Το σύνολο δε των Διδακτικών Μονάδων (ECTS) των Μαθημάτων (ΔΜ) κάθε εξαμήνου κατανέμεται στα μαθήματα ανάλογα με το φόρτο εργασίας (ΦΕ).

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τις ομάδες μαθημάτων που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Μαθήματα	Αριθμός Μαθημάτων
• <u>Γενικής Υποδομής</u>	8
• <u>Ειδικής Υποδομής</u>	12
• <u>Ειδικότητας</u>	13
• <u>Επιλογής Υποχρεωτικά</u>	6
• <u>ΔΟΝΑ</u> (Διοίκησης, Οικονομίας και Ανθρωπιστικών σπουδών)	3

Δ
εκατ
έσσε
ρα
μαθ

ήματα περιλαμβάνουν θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος και τα λοιπά είναι θεωρητικά. Η παρακολούθηση του εργαστηριακού μέρους των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Τα εργαστήρια που συνάδουν με τη θεωρητική διδασκαλία στο πρόγραμμα σπουδών είναι τα ακόλουθα :

• Ανατομικής	• Μονάδας Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών
• Βασικής Νοσηλευτικής	• Γυναικολογικής Φροντίδας
• Παθολογικής Νοσηλευτικής	• Ψυχοσωματικής Ετοιμασίας Γονέων
• Βασικής Μαιευτικής Φροντίδας	• Κοινωνικής Μαιευτική Φροντίδας

- Χειρουργικής Νοσηλευτικής
- Νοσηλευτικού Γυναικολογικού Χειρουργείου
- Νοσηλευτικής Νεογνού
- Μαιευτικής φροντίδας Κύησης
- Μαιευτική φροντίδα Τοκετού
- Μαιευτική Φροντίδα Λοχείας-Μητρικός Θηλασμός

Το εργαστηριακό μέρος των μαθημάτων καλύπτεται σχεδόν καθοληρίου από την οργανωμένη κλινική εκπαίδευση των φοιτητών σε φορείς Υγείας με τη διδασκαλία εργαστηριακού συνεργάτη ή Καθηγητού Εφαρμογών.

Στο πρόγραμμα σπουδών εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων το οποίο είναι λειτουργικά δομημένο, όσον αφορά στην διδασκαλία και κατανόηση της ύλης και στην βαθμιαία εξοικείωση των φοιτητών στα γνωστικά αντικείμενα των διδασκομένων μαθημάτων, στην προετοιμασία και προοδευτική ανέλιξη των φοιτητών από μαθήματα γενικότερων γνώσεων στα εξειδικευμένα μαθήματα. Τα προαπαιτούμενα μαθήματα για την πρακτική άσκηση είναι 8. Οι αλυσίδες των μαθημάτων είναι 6. Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών παρατίθεται στο Παράρτημα.

Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΜΓΥ)

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Εξάμηνο
1.	Ανατομία	1 ^ο
2.	Κοινωνική Υγιεινή	2 ^ο
3.	Φυσιολογία	1 ^ο
4.	Αγωγή Υγείας	1 ^ο
5.	Στοιχεία Μικροβιολογίας – Αιματολογία	1 ^ο
6.	Φαρμακολογία	2 ^ο
7.	Νοσολογία- Αρχές Παθολογίας	2 ^ο
8.	Γενετική - Εμβρυολογία	2 ^ο

Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΜΕΥ)

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Εξάμηνο
1.	Μαιευτική κύησης	3 ^ο
2.	Μαιευτική τοκετού- λοχείας	4 ^ο
3.	Μαιευτική υψηλού κινδύνου –Τεχνολογικές Εφαρμογές	5 ^ο
4.	Γυναικολογία	3 ^ο
5.	Γυναικολογική ογκολογία -Μαστολογία	4 ^ο
6.	Βασική Νοσηλευτική	1 ^ο
7.	Παθολογική Νοσηλευτική	2 ^ο
8.	Χειρουργική Νοσηλευτική	3 ^ο
9.	Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή	5 ^ο
10.	Διατητική- Διατροφή	2 ^ο
11.	Νεογνολογία	4 ^ο
12.	Αναισθησιολογία, Αναλγησία, Ανάνηψη	3 ^ο

Μαθήματα Ειδικότητας (ΜΕ)

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Εξάμηνο
1.	Βασική Μαιευτική Φροντίδα	3 ^ο
2.	Μαιευτική Φροντίδα κύησης	4 ^ο
3.	Μαιευτική Φροντίδα λοχείας –Μητρικός θηλασμός	5 ^ο
4.	Μαιευτική Φροντίδα τοκετού	6 ^ο
5.	Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών	7 ^ο
6.	Γυναικολογική Φροντίδα	4 ^ο
7.	Νοσηλευτική Γυναικολογικού χειρουργείου	6 ^ο

8.	Νοσηλευτική Νεογνού	5 ^ο
9.	Οικογενειακός Προγραμματισμός – Σεξουαλική υγεία	6 ^ο
10.	Ψυχοσωματική Προετοιμασία γονέων	7 ^ο
11.	Κοινοτική Μαιευτική Φροντίδα	7 ^ο
12.	Έρευνα στη Μαιευτική Φροντίδα	7 ^ο
13.	Συμβουλευτική – Διδακτική στη Μαιευτική Φροντίδα	6 ^ο

Μαθήματα Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών Σπουδών (ΔΟΝΑ)

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Εξάμηνο
1.	Κοινωνική Νομοθεσία - Μαιευτική Οργάνωση	1 ^ο
2.	Δεοντολογία, Νομοθεσία και Προστασία μητρότητας	5 ^ο
3.	Ψυχολογία Αναπαραγωγικής περιόδου	6 ^ο

Μαθήματα Προαιρετικά - Επιλογής (Π.Μ.)

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Εξάμηνο
1.	Ξένη ορολογία	7 ^ο
	Πληροφορική	7 ^ο
2	Α΄ Βοήθειες	6 ^ο
	Χειρουργική	6 ^ο
3	Βιοχημεία	5 ^ο
	Βιοφυσική – Ακτινολογία	5 ^ο

27

Μαθήματα Γενικής Υποδομής
Μαθήματα Ειδικής Υποδομής

ΜΓΥ =8
ΜΕΥ=12

Μαθήματα Ειδικότητας

ΜΕ= 13

Μαθήματα Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας & Ανθρωπιστικών Σπουδών
ΔΟΝΑ= 3

Μαθήματα Επιλογής (2 ανά εξάμηνο) ΕΠ (2x3=6)

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι συγκεκριμένα μαθήματα του προγράμματος σπουδών προσφέρονται και από λοιπά τμήματα του ΤΕΙ. Τα μαθήματα αυτά είναι:

- Τα μαθήματα Φυσιολογίας και Βιοφυσική -Ακτινολογία προσφέρονται από το Τμήμα Φυσικοθεραπείας.
- Τα μαθήματα Νοσολογίας και Ψυχολογία Αναπαραγωγικής περιόδου προσφέρονται από το Τμήμα Νοσηλευτικής.
- Τα μαθήματα της Μικροβιολογίας- Αιματολογίας και της Βιοχημείας προσφέρονται από το Τμήμα Ιατρικών Εργαστηρίων.
- Τα μαθήματα Ορολογίας ξένων Γλωσσών προσφέρονται από το Κέντρο Ξένων Γλωσσών του ΑΤΕΙ.
- Το μάθημα της Πληροφορικής προσφέρεται από το Γενικό Τμήμα Θετικών Επιστημών.

Αντίστοιχα τρία μέλη του μόνιμου ΕΠ του τμήματος, προσφέρουν διδασκαλία σε λοιπά τμήματα του ΑΤΕΙΘ.

Στο περίγραμμα σπουδών έχει δοθεί μεγάλη προσοχή να μην υπάρχουν επικαλύψεις στην ύλη των μαθημάτων, αλλά και αν αυτό συμβαίνει, παρατηρείται μεμονωμένα σε εισαγωγικά κεφάλαια, γεγονός που συμβάλλει στην ομαλή μετάβαση της επιστημονικής γνώσης από την απλή στη σύνθετη και από τη βασική στην εξειδικευμένη. Το περίγραμμα κάθε μαθήματος, θεωρητικού ή εργαστηριακού μέρους, εμπλουτίζεται με τα νεότερα δεδομένα και κατόπιν συνεχούς παρακολούθησης των δημοσιεύσεων, και των ανακοινώσεων και των τεκμηριωμένων ενδεδειγμένων πρακτικών στο χώρο της Μαιευτικής και της Υγείας γενικότερα. Άλλωστε αναπροσαρμογές της ύλης γίνονται από κάθε εκπαιδευτικό που αναλαμβάνει το θεωρητικό ή εργαστηριακό μέρος των μαθημάτων.

3.3.Μέθοδοι αξιολόγησης των φοιτητών

Το εξεταστικό σύστημα των φοιτητών, όσο αναφορά την αξιολόγηση της επίδοσής τους, γίνεται με γραπτές εξετάσεις δύο ωρών. Ορίζονται δύο περίοδοι για κάθε εξάμηνο σπουδών, δίνοντας την ευκαιρία στο φοιτητή να επαναλάβει την εξέταση εντός δύο εβδομάδων σε περίπτωση που αποτύχει στην πρώτη εξέταση. Η ευκαιρία αυτή είναι σημαντική, εφόσον, πολλά από τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών είναι προαπαιτούμενα για μαθήματα των επόμενων εξαμήνων (μαθήματα αλυσίδας). Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η παράταση του χρόνου σπουδών στους φοιτητές σε ικανοποιητικό βαθμό.

Ιδιαίτερη έμφαση κατά τη διάρκεια της γραπτής εξέτασης δίνεται στην επιτήρηση των φοιτητών για να αποφευχθούν φαινόμενα αντιγραφών που δεν βοηθούν την αξιολογική αξιολόγηση τους. Φοιτητές που προσέρχονται με καθυστέρηση στις εξετάσεις, αφότου κοινοποιηθούν τα θέματα, δεν επιτρέπεται να εξετασθούν. Όλοι οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στα γραπτά τους, γεγονός που προσυπογράφει τη διαφάνεια της διαδικασίας. Για τη γραπτή εξέταση προβλέπεται η έκταση των απαντήσεων στα θέματα να αντιστοιχεί στο διαθέσιμο χρόνο της εξέτασης, τα θέματα των εξετάσεων να περιορίζονται στην εξεταστέα ύλη και σε ερωτήματα που απαιτούν την κρίση του φοιτητή για να απαντηθούν ως προς την ύλη του μαθήματος, ο εισηγητής να απαντά σε απορίες των φοιτητών αναφορικά με την κατανόηση των ερωτήσεων. Για κάθε ημέρα διεξαγωγής των εξετάσεων ορίζεται ως Υπεύθυνος επόπτης μέλος του ΕΠ ή ΕΤΠ με σκοπό να αντιμετωπισθούν πιθανά προβλήματα που είναι δυνατό να προκύψουν.

Η συμπληρωματική αξιολόγηση με εργασία του φοιτητή, ατομική ή/και ομαδική, κρίθηκε υποχρεωτική, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος και την ομόφωνη συμφωνία των εκπροσώπων των φοιτητών που μετέχουν στη Γενική Συνέλευση κατά το χειμερινό εξάμηνο του 2009. Η απόφαση αυτή ελήφθη με σκοπό να αυξήσει το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα, απόφαση που κρίνεται συνυφασμένη με τα σύγχρονα και περισσότερο αποτελεσματικά μοντέλα μάθησης και αξιολόγησης, που εσωκλείουν τη συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση καθώς και την αλληλοδράση.

Τα εργαστηριακά μαθήματα αξιολογούνται βάση συγκεκριμένης κλίμακας μέτρησης της προθυμίας, πρωτοβουλίας, ενδιαφέροντος, ικανοτήτων, γνώσεων, πρακτικού τύπου δεξιοτήτων, συμπεριφοράς-τρόπου προσέγγισης των ατόμων που ασκούν φροντίδα και που συνεργάζονται-, των φοιτητών είτε σε συνθήκες προσομοίωσης (όταν αυτά διεξάγονται στο τμήμα), είτε σε πραγματικές συνθήκες, όταν αυτά διεξάγονται στις Δομές Υγείας (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, κ.α.). Επίσης με ενδιάμεσες εξετάσεις, γραπτής ή προφορικής αξιολόγησης, ανάλογα με τη βούληση του εκάστοτε υπευθύνου εκπαιδευτικού. Οι φοιτητές έως το παρόν Ακαδημαϊκό έτος αξιολογούνται στην κλινική τους άσκηση στις Δομές Υγείας με τη συνεχή εκτίμηση της απόδοσης και των δεξιοτήτων τους και όχι με συμπληρωματική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Στο βιβλιάριο κλινικής άσκησης κάθε φοιτητής καταγράφει τις κλινικές δεξιότητες που ασκεί σε καθημερινή βάση τις οποίες υπογράφει ο υπεύθυνος διδάσκων. Κάθε φοιτητής φέρει το ατομικό του βιβλιάριο κλινικής άσκησης, στο οποίο επισυνάπτονται τα στοιχεία του, ο αριθμός σπουδαστικού μητρώου και φωτογραφία. Αυτό το εγχειρίδιο συνοδεύει το φοιτητή καθόλα τη διάρκεια της κλινικής του άσκησης από το Β έως και το Ζ εξάμηνο σπουδών. Εκεί καταγράφονται και υπογράφονται οι παρουσίες του στις κλινικές (που προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών) και η κλινική του δραστηριότητα, η οποία αποτελεί κριτήριο για την τελική βαθμολόγησή του ανά εξάμηνο (τελευταία αναπροσαρμογή του βιβλιαρίου κλινικής άσκησης έγινε από τα μέλη του τμήματος μαιευτικής φροντίδας και κατεύθυνσης κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10). Η τελική βαθμολογία στα μαθήματα κλινικής άσκησης προκύπτει από το μέσο όρο των επιμέρους βαθμολογιών των εργαστηριακών συνεργατών.

Το εκπαιδευτικό προσωπικό συζητά την εφαρμογή ενός καθολικού μοντέλου αξιολόγησης της κλινικής άσκησης των φοιτητών που θα προβλέπει και την εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με στόχο τη διαφάνη, δίκαιη και κατά το δυνατόν αντικειμενική βαθμολόγηση του φοιτητή, καθώς και την κινητοποίηση του να μεταφέρει με περισσότερο αποτελεσματικό τρόπο τη γνώση σε δεξιότητα. Γενικά το εξεταστικό ή αξιολογικό σύστημα θα μπορούσε να δεχτεί βελτιώσεις ως προς την αξιοπιστία, αλλά και ως προς την ευελιξία του.

3.4.Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Το τελευταίο εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει την **πρακτική άσκηση (ΠΑ)**, η οποία διαρκεί (6) ημερολογιακούς μήνες. Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τη λήψη του πτυχίου, με βάση τη σχετική νομοθεσία και πραγματοποιείται μετά το Ζ' εξάμηνο σπουδών. Προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή της αποτελούν η επιτυχής ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων ειδικότητας, καθώς και των 2/3 του συνόλου των μαθημάτων. Οι φοιτητές αποκτούν με τη λήξη της πρακτικής άσκησης 10 διδακτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου τους. Πραγματοποιείται αποκλειστικά σε δημόσια νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας και της ΕΕ, και συμπληρωματικά σε πρωτοβάθμιες δομές υγείας που υπάρχουν στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα, όπου υπάρχουν μαιευτικά, γυναικολογικά και νεογνολογικά τμήματα, με σκοπό την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και αυτοπεποίθησης, καθώς και τη δυνατότητα ανάπτυξης ικανοτήτων συνεργασίας μέσα στη θεραπευτική ομάδα, όπως και ικανοτήτων άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος, σύμφωνα με τα επαγγελματικά τους δικαιώματα. Επίσης να εφαρμόσουν γνώσεις και πρακτικές που διδάχτηκαν στο τμήμα να εντοπιστούν και να καλυφθούν τυχόν 'κενά' στην άσκηση δεξιοτήτων μαιευτικής φροντίδας, να αποκτήσουν γενικότερη εργασιακή εμπειρία και δικτύωση για μελλοντική απασχόληση.

Κατά την πρακτική άσκηση υποχρέωση του φοιτητή είναι η συμπλήρωση του βιβλιαρίου πρακτικής άσκησης το οποίο είναι προσαρμοσμένο στο πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθήσει και είναι καθορισμένο από την επιτροπή πρακτικής άσκησης. Εκεί ο ασκούμενος υποχρεούται να καταγράψει του τοκετούς που παρακολουθεί και επιτελεί και τις λοιπές ανά τμήμα δεξιότητες άσκησης φροντίδας που αυτόνομα πλέον ασκεί. Με το πέρας της άσκησης στο βιβλιάριο ο ασκούμενος βαθμολογείται για την επίδοση του από τους προϊσταμένους των τμημάτων που εκπαιδεύτηκε σε συγκεκριμένη κλίμακα. Το βιβλιάριο κατατίθεται στον επόπτη πρακτικής άσκησης για έγκριση και αν πληροί τις προϋποθέσεις προς έγκριση, δίνεται η δυνατότητα να καταθέσει αίτηση για αναγνώριση πρακτικής και επισυναπτόμενη βεβαίωση από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα στην οποία αναγράφονται ο αριθμός των τοκετών και των συνολικών παρουσιών προβλεπόμενο από τον κανονισμό πρακτικής άσκησης (κατώτερο όριο φυσιολογικών τοκετών 40 και συνολικός αριθμός παρουσιών 126). Η Πρακτική άσκηση αμείβεται με το ποσό των 167,5 €, μηνιαίως.

30

Η **πρακτική άσκηση** γίνεται σε δημόσια Νοσηλευτικά Ιδρύματα, με σκοπό να περιφρουρηθεί η παρακολούθηση και επιτέλεση 40 φυσιολογικών τοκετών από τον ασκούμενο φοιτητή. Για το λόγο αυτό τα Νοσοκομεία στα οποία αποστέλλονται φοιτητές για πρακτική

άσκηση ελέγχεται αν μπορούν να παρέχουν απρόσκοπτα αυτή τη δυνατότητα, ανάλογα με τη δύναμη των κλινών που διαθέτουν, τον αριθμό των μαιευτικών περαστικών που δέχονται ανά χρόνο και άλλα επιμέρους κριτήρια. Η επιτροπή πρακτικής άσκησης, εκτός από την επιλογή των Ιδρυμάτων και την κατανομή των φοιτητών σε αυτά, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα-όπως για παράδειγμα συρρικνωμένη ανάπτυξη δεξιοτήτων, λόγω ταυτόχρονης κλινικής εκπαίδευσης περισσότερων από τον προβλεπόμενο αριθμό υποδοχής, ασκουμένων- πλαισιώνει τη γραφειοκρατική διαδικασία με τους φορείς απασχόλησης, συντονίζει, επιβλέπει το έργο των ασκουμένων, τους αξιολογεί και έρχεται σε επαφή με τους προϊσταμένους των τμημάτων, όπου εκπαιδεύονται και με τους υπευθύνους εκπαίδευσης των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, με σκοπό να προλάβει ή να επιλύσει προβλήματα που προκύπτουν.

3.5. Πτυχιακές εργασίες των φοιτητών

Η εκπόνηση της **Πτυχιακής εργασίας** δίνει τη δυνατότητα εμβάθυνσης σε αντικείμενο που έχει σχέση με την ειδικότητα σπουδών, αξιοποιώντας τη σύγχρονη βιβλιογραφία και ενθαρρύνει το φοιτητή στην ανάπτυξη έρευνας. Η επιτροπή πτυχιακών εργασιών του τμήματος είναι αρμόδια για την ανάληψη και καταχώρηση των θεμάτων, τον καθορισμό των τριμελών εξεταστικών επιτροπών, των ημερομηνιών εξέτασης ανά τομέα μαθημάτων και την γενικότερη εποπτεία της διαδικασίας. Για τη συγγραφή και την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας οι φοιτητές συμβουλευονται και ακολουθούν τον διαμορφωμένο **οδηγό εκπόνησης πτυχιακών εργασιών** που πρόσφατα ανασυντάχτηκε στο Τμήμα (Παράρτημα).

Η αξιολόγηση των πτυχιακών εργασιών γίνεται από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον επιβλέποντα καθηγητή και άλλα δύο μέλη του ΕΠ. Ο επιβλέπων καθηγητής εισηγείται στα άλλα μέλη της επιτροπής για τη συνεργασία που είχε με τον φοιτητή και κατόπιν ο φοιτητής εξετάζεται στο γραπτό κείμενο που παρέδωσε ως προς τη δομή, το περιεχόμενο, τη μορφή, τη βιβλιογραφία, τη μέθοδο συλλογής των δεδομένων που χρησιμοποίησε, την επιστημονική τεκμηρίωση, την κρίση, την πρωτοτυπία, καθώς και στην παρουσίαση της εργασίας (δίνεται η δυνατότητα χρήσης Power point). Ακολουθούν ερωτήσεις προς στο φοιτητή από όλα τα μέλη της επιτροπής. Η τελική βαθμολογία καθορίζεται από το μέσο όρο των μελών της επιτροπής. Υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης της παρουσίας και εξέτασης της πτυχιακής εργασίας και από λοιπούς φοιτητές.

3.6. Αξιολόγηση της διεθνούς διάστασης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών

Η κατανομή των διδακτικών μονάδων σύμφωνα με το σύστημα “European Credits Transfer System” (ECTS), σε όλα τα εξάμηνα και μαθήματα εξυπηρετεί την αξιολόγηση των φοιτητών σε Διεθνές επίπεδο. Το παρόν πρόγραμμα είναι απόλυτα συμβατό και οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην ειδικότητα τους σε διεθνές επίπεδο. Προγράμματα κινητικότητας μεταξύ των εκπαιδευτικών και των φοιτητών είναι ανάγκη να διευρυνθούν στα πλαίσια της ανταλλαγής εκπαιδευτικών εμπειριών και εισαγωγής καινοτομιών.

3.7.Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές σπουδές

Το Τμήμα δεν διαθέτει μεταπτυχιακές σπουδές. Οι απόφοιτοι του τμήματος μπορούν να παρακολουθήσουν Μεταπτυχιακές σπουδές, συναφούς ειδικότητας, στο εξωτερικό και αλλά και στην Ελλάδα για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου (M.S.C) ή Διδακτορικού (Ph.D).

Τα μέλη του ΕΠ έχουν πραγματοποιήσει πολλές προσπάθειες για σύμπραξη συνεργασίας με κάποια Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας για την οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών, αλλά οι διαπραγματεύσεις δεν περατώθηκαν με την ανάλογη επιτυχία. Η επιθυμία υλοποίησης και πραγμάτωσης του στόχου παραμένει αταλάντευτη για το ΕΠ, και για το λόγο αυτό στοχεύει στην άμεση δημιουργία ενός αυτοτελούς μεταπτυχιακού προγράμματος στο τμήμα.

Η απουσία μεταπτυχιακών προγραμμάτων επιφέρει και περιορισμένη ερευνητική δραστηριότητα στο τμήμα, γεγονός αρνητικό για την επιστημονική-ερευνητική του ανέλιξη. Το γεγονός αυτό αποτελεί φαύλο κύκλο στη δυσκολία για την επιστημονική εξέλιξη των μελών του ΕΠ, και τροχοπέδη στην απόκτηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων σχετιζόμενων με τη Μαιευτική επιστήμη. Η ζήτηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων στις τάξεις των αποφοίτων της Μαιευτικής είναι αυξημένη. Για το λόγο αυτό αναγκάζονται πολλοί από τους αποφοίτους, να διαφεύγουν στο εξωτερικό, ή να συμμετέχουν, με ιδιαίτερη δυσκολία στις περιορισμένες θέσεις, σε μεταπτυχιακά προγράμματα που σχετίζονται γενικά με τις επιστήμες υγείας και όχι με εξειδικεύσεις στη Μαιευτική Φροντίδα, γεγονός που έχει αντίκτυπο και στην άσκηση του μαιευτικού επαγγέλματος στη χώρα μας (απουσία ειδικών-experts- στη Μαιευτική).

3.8.Συνεργασίες-Κινητικότητα

Οι φοιτητές του τμήματος στα πλαίσια της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ERASMUS μπορούν να πραγματοποιούν μέρος των θεωρητικών τους σπουδών, την πρακτική τους άσκηση και να εκπονούν την πτυχιακή τους εργασία σε ομότιμα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και νοσοκομεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω του προγράμματος ERASMUS υπάρχει η δυνατότητα πραγματοποίησης μέρους των σπουδών της Μαιευτικής στο Henam school, Namur, στο Βέλγιο, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης σε δημόσια νοσοκομεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από συμφωνία με το αντίστοιχο ίδρυμα που θα δεχθεί τους φοιτητές για άσκηση. Για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 μια φοιτήτρια πραγματοποίησε την πρακτική της άσκηση σε Νοσοκομείο της Αγγλίας. Επίσης δύο φοιτήτριες άσκησαν την πρακτική τους σε Νοσοκομεία της Κύπρου.

Κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 το τμήμα είχε την εποπτεία 4 (τεσσάρων) φοιτητριών Μαιευτικής από τη Σχολή Henam school, Namur του Βελγίου για κλινική άσκηση που πραγματοποιήθηκε στο Νοσοκομείο Παπαγεωργίου.

Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Τριετούς προγράμματος, ILLENAH, στο οποίο συμμετείχε το τμήμα Μαιευτικής σε συνεργασία με το τμήμα Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, με τίτλο « Χρήση του Διαδικτύου στους επαγγελματίες Υγείας», τρία μέλη του ΕΠ συμμετείχαν σε πρόγραμμα μετακίνησης στην Ιταλία τον Ιούλιο του 2010.

Αναμένεται διεύρυνση των συνεργασιών με λοιπά τμήματα Μαιευτικής του εξωτερικού για μετακινήσεις φοιτητών και μελών Ε.Π. καθώς και για ερευνητικές-επιστημονικές συνεργασίες. Αποτελεί πρόβλημα για τις μετακινήσεις των φοιτητών η αναντιστοιχία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των τμημάτων, πράγμα το οποίο μπορεί να σημαίνει για τους φοιτητές αύξηση του συνολικού χρόνου για την απόκτηση πτυχίου.

Κεφάλαιο 4

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

4.1.Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου πραγματοποιείται σε εξαμηνιαία βάση από τους φοιτητές ακολουθώντας τις διαδικασίες με τα πρότυπα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ. Στο παρελθόν δεν υπήρχε στο τμήμα επίσημα διαδικασία αξιολόγησης, εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 και συνεχίζεται ως σήμερα. Τα αποτελέσματα χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης (ΕΕΑ). Προβλήματα και δυσκολίες που ανέκυπταν απασχόλησαν και απασχολούν τα όργανα διοίκησης του τμήματος, για να αντιμετωπισθούν.

Για το **Ακαδημαϊκό έτος 2009-10**, όσον αφορά τους αποφοιτήσαντες ισχύουν τα εξής:

- Μέσος όρος του βαθμού πτυχίου κατά την τελευταία πενταετία: **7.31** .
- Δεν απαιτούνται περισσότερα από **5** έως **6** έτη για τη λήψη πτυχίου στο μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων.
- Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων : **83**.
- Το ποσοστό των φοιτητών που πήραν πτυχίο σε κανονικό έτος: **41**, ποσοστό **49,3%** του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων.
- Ο αριθμός των φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 είναι 343.

Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει αξιοσημείωτη μείωση του μέσου όρου του βαθμού πτυχίου κατά την τελευταία πενταετία γεγονός που θα μπορούσε να ερμηνευθεί με τις δυσκολίες που προέκυψαν από την αλλαγή του προγράμματος σπουδών, την αύξηση του βαθμού δυσκολίας του γνωστικού αντικείμενου και αύξησης των Ακαδημαϊκών απαιτήσεων, του μειωμένου αριθμού μόνιμων μελών ΕΠ, καθώς της μειωμένης υποστήριξης από ενισχυτικά μέσα διδασκαλίας και σύνδεσης με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, γεγονός που αναμένεται να αλλάξει με τις ήδη περιγραφόμενες παρεμβάσεις στο διδακτικό έργο.

Το ποσοστό των φοιτητών που παίρνουν πτυχίο σε κανονικό έτος είναι 49,4% γεγονός που θα μπορούσε να αποδοθεί στην υψηλού βαθμού δυσκολία παρακολούθησης του τμήματος, λόγω των προαπαιτούμενων μαθημάτων και των αλυσίδων. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί από τους φοιτητές εργάζονται παράλληλα, γεγονός που αποτελεί τροχοπέδη στην αντίστοιχη υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων κατά το τυπικό εξάμηνο σπουδών.

4.2. Διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά τη διδασκαλία –ποιότητα και αποτελεσματικότητά τους

Στα μαθήματα που διδάσκονται στο τμήμα γίνεται χρήση των κλασσικών μεθόδων διδασκαλίας, συνδυασμός διαλέξεων, σεμιναρίων, εργαστηρίων, μελέτης περίπτωσης (case study). Η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών μέσων, λ.χ. η χρήση εκπαιδευτικών videos, παρουσιάσεις power point, διαδικτυακές συνδέσεις ή περιηγήσεις σε συγκεκριμένες εργασίες εντός ή εκτός της αίθουσας διδασκαλίας, διευκολύνουν σημαντικά τον φοιτητή στη μάθηση, ενώ παράλληλα απαιτούν την εξοικείωσή του με αυτές, γεγονός που προάγει το ανταγωνιστικό του προφίλ ως ανερχόμενου επαγγελματία και επιστήμονα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ένα μέρος της διδασκαλίας πραγματοποιείται από διαλέξεις προσκεκλημένων ή εξειδικευμένων εξωτερικών ομιλητών, γεγονός που κινητοποιεί το ενδιαφέρον των φοιτητών.

Στα εργαστηριακά μαθήματα η άσκηση πρακτικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων πραγματοποιείται με εξειδικευμένα προπλάσματα, προσομοιωτές, με χρήση αναλώσιμου ιατρικού υλικού που σχετίζονται με την άσκηση της μαιευτικής, γυναικολογικής και νεογνικής φροντίδας. Οι αρχές της σύγχρονης βιομαθητικής εκπαίδευσης, επεκτεινόμενες στο χώρο της υγείας, επιτάσσουν για την βέλτιστη εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας το παιχνίδι των ρόλων σε πιθανά σενάρια. Στα εργαστηριακά μαθήματα δίνεται έμφαση στην επιτυχία της ομάδας αντιμετώπισης των επειγόντων –τακτικών περιστατικών υγείας στις εξής δεξιότητες: στον συντονισμό, τον καθορισμό των ρόλων και αρμοδιοτήτων, την τεκμηριωμένη αποσαφήνιση προτεραιοτήτων στην άσκηση φροντίδας, γρήγορης αναφοράς σε κάθε έναν που εντάσσεται στην ομάδα, στην προετοιμασία του εξοπλισμού και του περιβάλλοντος χώρου, σε δεξιότητες επικοινωνίας με την θεραπευτική ομάδα και το άτομο που δέχεται την φροντίδα.

Το εικονικό μαθησιακό περιβάλλον έχει εισαχθεί από το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 σε μικρό αριθμό μαθημάτων στο τμήμα, μέθοδος που εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές ανάγκες, διευκολύνει τη μεταφορά, κατανόηση και διάχυση της γνώσης, τη διδασκαλία από απόσταση και καθιστά περισσότερο ενδιαφέρουσα την εκπαιδευτική διαδικασία (**Υπηρεσία Blackboard**).

Η συγγραφή επιστημονικών εργασιών από τους φοιτητές σε ομάδες ή μεμονωμένα καθώς και η παρουσίαση, η αξιολόγηση και ο σχολιασμός τους από άλλους φοιτητές και τους διδάσκοντες έχουν ενσωματωθεί στη διδασκαλία των θεωρητικών. Για την υποστήριξη της συλλογής δεδομένων, της αξιολόγησης των βιβλιογραφικών πηγών, τη συγγραφή των εργασιών, σε πολλά μαθήματα κυρίως ειδικότητας, έχει αρχίσει να αναπτύσσεται επικοινωνία με τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης της Σχολής ΣΕΥΠ, και της Κεντρικής Βιβλιοθήκης. Υπηρεσίες πληροφοριακού γραμματισμού, εκπαίδευση στη χρήση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, εργαλείο για τη σύνταξη Βιβλιογραφικών παραπομπών χρησιμοποιώντας πρότυπα APA, Harvard κ.α., δανεισμός-διαδανεισμός υλικού, είναι μερικές από τις προσφερόμενες ενισχυτικές λειτουργίες για τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού και των φοιτητών στις οποίες ενθαρρύνεται η χρήση.

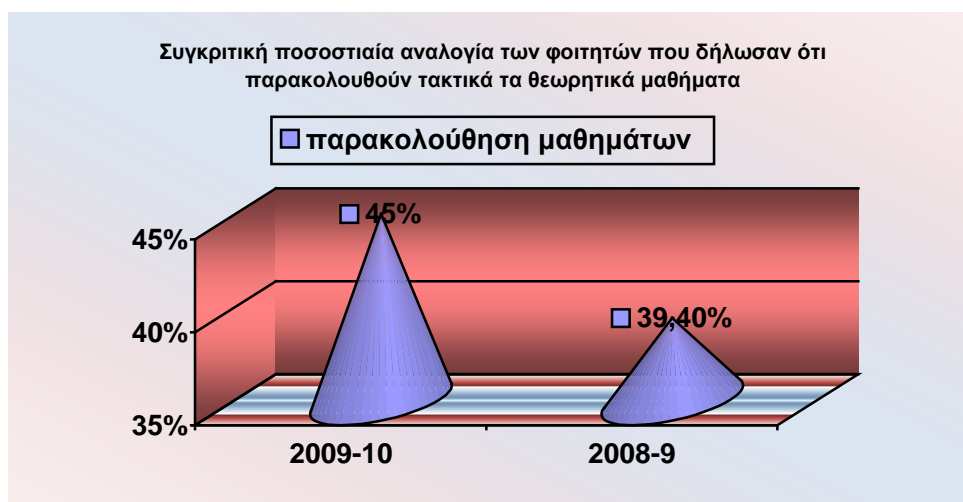
Οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν δυνατό σημείο στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών διαδικασιών, στην άνοδο του επιπέδου των Ακαδημαϊκών σπουδών και θέτουν βάσεις για ερευνητική δραστηριότητα. Επίσης αποτελούν σημαντικό ενισχυτικό εργαλείο στους φοιτητές για την εκπόνηση των πτυχιακών τους εργασιών.

Επιπλέον κίνητρο για την καλή απόδοση και συστηματική μελέτη και εμπάθунση στο γνωστικό αντικείμενο αποτελεί η δυνατότητα χορήγησης υποτροφίας του **IKY** και βραβείου Αριστείας από το ΤΕΙ ετησίως στο φοιτητή και με την καλύτερη βαθμολογική επίδοση ανά ακαδημαϊκό έτος και στον πτυχιούχο. Όροι για τη απόδοση της υποτροφίας του IKY είναι ο βαθμός ανά Ακαδημαϊκό έτος να είναι μεγαλύτερος του 6,51 και για τον πτυχιούχο 8,51,

συνεπικουρούν κοινωνικά κριτήρια για την επιλογή του φοιτητή που παίρνει την Υποτροφία. Στο τμήμα Μαιευτικής δεν έχουν θεσμοθετηθεί βραβεία διδασκαλίας.

Ο **φόρτος** του διδακτικού έργου των μελών του ΕΠ του τμήματος, καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Το ωράριο των μελών ΕΠ αντιστοιχεί στην βαθμίδα που έχουν και στις διοικητικές και λοιπές υποχρεώσεις τους (συμμετοχή σε επιτροπές, εποπτεία, αρμοδιότητες, καθορισμένες από τα όργανα διοίκησης του τμήματος), βάσει των οποίων έχουν **απαλλαγές** στις προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας σε εβδομαδιαία βάση. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι εργατοώρες των μελών ΕΠ, λόγω έλλειψης προσωπικού διοικητικού ΕΠ, επιστημονικού, μεταπτυχιακών – διδακτορικών φοιτητών, είναι ιδιαίτερα προσ αυξημένες. Αυτό υπονομεύει τη δραστηριοποίηση των μελών σε ερευνητικό έργο και την αφοσίωσή τους σε συγγραφική δραστηριότητα και διακρίσεις επιστημονικού χαρακτήρα.

Η προσέλευση των φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, όταν είναι προαιρετική (στα θεωρητικά μαθήματα) κρίνεται μετρίου βαθμού, αλλά βελτιώνεται. Οι φοιτητές δήλωσαν στο ερωτηματολόγιο της ΑΔΙΠ στην **ερώτηση 33**, ότι παρακολουθούν τις θεωρητικές διαλέξεις τακτικά σε ποσοστό 45%, συγκριτικά με το προηγούμενο Ακαδημαϊκό έτος που απάντησε το ίδιο σε ποσοστό 39,4%. Γεγονός που φανερώνει βελτίωση της προσέλευσης στα θεωρητικά μαθήματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι και στα εργαστηριακά μαθήματα (υποχρεωτικά μαθήματα) στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι φοιτητές τείνουν να συμπληρώσουν το κατώτερο όριο υποχρεωτικών παρουσιών. Κατά την αρχή του εξαμήνου, η προσέλευση στα θεωρητικά μαθήματα είναι περισσότερο αυξημένη και μετά φθίνει. Στην προσπάθεια απόπειρας ερμηνείας της πραγματικότητας αυτής θα έλεγε κανείς ότι παρατηρείται να χρειάζεται οι φοιτητές να εργάζονται για να σπουδάσουν και ως εκ τούτου έχουν περιορισμένο χρόνο ή είναι κουρασμένοι

και δεν προσέρχονται στα μαθήματα. Μια άλλη εκδοχή είναι η αδυναμία των διδασκόντων να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των φοιτητών. Με βάση τις απαντήσεις των φοιτητών η εκδοχή αυτή δεν φαίνεται να αντιστοιχεί στην πραγματικότητα. Η εξαγωγή ωστόσο συμπερασμάτων είναι επισφαλής εφόσον, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης συμπληρώνονται κατά κανόνα από τους φοιτητές που παρακολουθούν και συμμετέχουν στα μαθήματα. Η βελτίωση των εκπαιδευτικών μεθόδων είναι ωστόσο σημαντική προτεραιότητα και η προσέλκυση των φοιτητών στα μαθήματα αποτελεί πρόκληση για κάθε διδάσκοντα.

4.3. Οργάνωση και εφαρμογή διδακτικού έργου- μαθησιακοί στόχοι

Η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων ανακοινώνεται από τους διδάσκοντες είτε προφορικά, είτε με γραπτές ανακοινώσεις που αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων ή στην ιστοσελίδα του τμήματος και συγκεκριμένα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του τμήματος (όπου είναι διαθέσιμη), είτε με τη διανομή του περιγράμματος σπουδών του μαθήματος από την αρχή του εξαμήνου (σπανιότερα). Εκτός από τη διαδικασία των γραπτών εξετάσεων κατά τις εξεταστικές περιόδους, δεν υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων. Οι διδάσκοντες βέβαια μέσα από την επαφή τους με τους φοιτητές κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος, καθώς και με τη συμπληρωματική εργασία των φοιτητών στα πλαίσια των σπουδαστικών υποχρεώσεων τους, μπορούν να εξάγουν ασφαλή συμπεράσματα για την επίτευξη των στόχων των μαθημάτων. Συγκεκριμένα με βάση τις απαντήσεις των φοιτητών στα ερωτηματολόγια:

Το 47% των φοιτητών κρίνει ότι **οι στόχοι** των μαθημάτων ήταν σαφής σε πολύ καλό βαθμό, ενώ το 38% σε βαθμό ικανοποιητικό (ερώτημα 1).

Το 45% των φοιτητών κρίνει ότι **η ύλη** που καλύφθηκε ανταποκρινόταν πολύ καλά στους στόχους του μαθήματος, ενώ το 33% ικανοποιητικά (ερώτημα 2).

Το 36% των φοιτητών έκριναν **διαφανή** τα κριτήρια της αξιολόγησης σε πολύ καλό βαθμό και 33% σε καλό βαθμό αντίστοιχα (ερώτημα 14).

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων εφαρμόζεται με συνέπεια. Σε περίπτωση που ο διδάσκων απουσιάζει λόγω εκπαιδευτικής άδειας ή ασθένειας, ορίζεται αναπλήρωση του μαθήματος κατόπιν συνεννόησης με τους φοιτητές. Το ωρολόγιο πρόγραμμα οργανώνεται και δομείται προσεκτικά σε ορθολογική κατά το δυνατό βάση, έτσι ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία διδασκόντων και διδασκόμενων, αλληλοεπικαλύψεις ωρών και ενδεχόμενη καταπόνηση πολλών συνεχόμενων ωρών διδασκαλίας. Επιπρόσθετα η σταθερότητα του προγράμματος αποτελεί προτεραιότητα για το λόγο ότι βοηθά το φοιτητή στη διαχείριση του χρόνου και στη παρακολούθηση των μαθημάτων. Η τήρηση του ωρολογίου προγράμματος είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Επίσης υπάρχει καλή συνεργασία με τα Νοσοκομεία όπου επιτελείται η κλινική άσκηση των σπουδαστών. Πριν την έναρξη του εξαμήνου η Υπεύθυνη του Τομέα Μαιευτικής φροντίδας και Κατεύθυνσης κοινοποιεί εγγράφως το εξαμηνιαίο αναλυτικό πρόγραμμα κλινικής άσκησης των φοιτητών στις κλινικές των Νοσοκομείων, με τη λίστα των

φοιτητικών ομάδων και τους καθηγητές εφαρμογών και εργαστηριακούς συνεργάτες που διδάσκουν κατά την κλινική άσκηση.

Όσο αναφορά στην ανάληψη διδασκαλίας των μαθημάτων, καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα βασικά εισαγωγικά μαθήματα και τα μαθήματα ειδικότητας, να διδάσκονται από μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό. Η αξιοποίηση των διδασκόντων – ειδικών ανά γνωστικό αντικείμενο στα σχετικά με την ειδικότητα τους μαθήματα αποτελεί το κυριότερο κριτήριο ανάληψης διδασκαλίας μαθημάτων. Για τα μαθήματα που διδάσκονται από εργαστηριακούς συνεργάτες λαμβάνεται η μέριμνα να αναλάβουν κλινική άσκηση αντίστοιχη με την επιβεβαιωμένη κλινική εμπειρία. Αυτό εξυπηρετεί και υποθάλπει την καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση των φοιτητών.

4.4.Η αξιολόγηση του Επιστημονικού Προσωπικού και των Εργαστηριακών συνεργατών από τους φοιτητές

Η αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές γίνεται με τη χρήση του ερωτηματολογίου της ΑΔΠΙ και τις οδηγίες που συστήνει. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης μετά από επεξεργασία των ερωτηματολογίων χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη της έκθεσης της εσωτερικής αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, βάση του ερωτηματολογίου της ΑΔΠΙ στη θεματική ενότητα Β:

- Το 45 % των φοιτητών κρίνει ότι οι διδάσκοντες οργανώνουν σε πολύ καλό βαθμό την ύλη τους (**ερώτημα 22**).
- Το 45% των φοιτητών κρίνει ότι οι διδάσκοντες επιτυγχάνουν πολύ καλά να διεγείρουν το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος που διδάσκουν. Ένα μικρό ποσοστό 5% φοιτητών έκρινε ότι εγείρουν σε μικρό βαθμό την παραπάνω ικανότητα των διδασκόντων και μόλις 1% ότι δεν εγείρουν καθόλου το ενδιαφέρον (**ερώτημα 23**).
- Το 50% των φοιτητών κρίνει πολύ καλή την παρουσίαση των εννοιών με απλό και ενδιαφέροντα τρόπο (**ερώτημα 24**).
- Η ενθάρρυνση των φοιτητών να αναπτύξουν την κρίση και να εκφράσουν απορίες κρίνεται πολύ καλή σε ποσοστό 51% (**ερώτημα 25**).
- Η συνέπεια των διδασκόντων στις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις είναι αξιοσημείωτο και θετικό για το τμήμα, ότι κρίνεται από τους φοιτητές πολύ καλή σε ποσοστό 52% (**ερώτημα 26**).
- Οι διδάσκοντες φαίνεται να είναι πολύ προσιτοί στους φοιτητές σε ποσοστό 56% (**ερώτημα 27**).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ΕΕΑ δεν περιλαμβάνονται ερωτήσεις που αξιολογούν εξειδικευμένες διαστάσεις των μαθημάτων π.χ. η ερώτηση 11 που σχετίζεται με τη χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων σε συγκεκριμένα μαθήματα.

Στην πτυχιακή εργασία του κ. Αστρινάκη (2010) που διεξήχθη στο τμήμα με χαρακτήρα δημοσκόπησης, με τη συμμετοχή n=176 φοιτητών, οι οποίοι συμπλήρωσαν αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο, προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

- Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (94,3%) απάντησε ότι αγαπά την μαιευτική ως επιστημονική ειδικότητα .
- Οι περισσότεροι φοιτητές διαβάζουν μόνοι τους (96%), στο σπίτι τους (96%) και κανείς δεν έχει κρίνει απαραίτητη την χρήση φροντιστηρίων κατά την διάρκεια φοίτησης του στη σχολή (100%).
- Ιδιαίτερα ευχάριστο είναι το αποτέλεσμα που προέκυψε, σχετικά με τα συγγράμματα-σημειώσεις που δίνονται από τους καθηγητές του τμήματός μας, τα οποία φάνηκαν να βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση των μαθημάτων, και αυτό ίσχυε τόσο για τα μαθήματα ειδικότητας (91,5%), όσο και για τα γενικά μαθήματα (93,8%).

4.5. Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Η χρήση των ΤΠΕ αφορά τα διδασκόμενα μαθήματα (Θεωρίες και εργαστήρια) και γίνεται χρήση λογισμικών σε ορισμένα από τα μαθήματα. Επίσης οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται και από ορισμένους διδάσκοντες για επικοινωνία με τους φοιτητές.

Το τμήμα στα πλαίσια της αναβάθμισης, του εκσυγχρονισμού και της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση, έχει αρχίσει από το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στα πλαίσια της διδασκαλίας των μαθημάτων (εικονικό μαθησιακό περιβάλλον). Η υπηρεσία παρέχεται από τη Βιβλιοθήκη του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ και λειτουργεί ειδικό γραφείο για την υποστήριξη και διάχυσή της (Γραφείο Υποστήριξης και Ανάπτυξης Ηλεκτρονικών μαθημάτων). Η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών μέσων, (λ.χ. η χρήση εκπαιδευτικών videos, παρουσιάσεις power point, διαδικτυακές συνδέσεις ή περιηγήσεις σε συγκεκριμένες εργασίες εντός ή εκτός της αίθουσας διδασκαλίας), διευκολύνουν σημαντικά τον φοιτητή στη μάθηση, ενώ παράλληλα απαιτούν την εξοικείωσή του με αυτές, γεγονός που προάγει το ανταγωνιστικό του προφίλ ως ανερχόμενου επαγγελματία και επιστήμονα.

Στο τμήμα λειτουργεί οργανωμένο σύστημα ηλεκτρονικής καταχώρησης των βαθμολογιών των φοιτητών, η οποία γίνεται εντός δύο εβδομάδων από την ημέρα που υποβάλλονται σε γραπτή εξέταση στις εξεταστικές περιόδους, από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό. Στο ηλεκτρονικό σύστημα «Πυθεία» κάθε Μέλος του ΕΠ και των Εργαστηριακών Συνεργατών έχουν ατομικό Κωδικό πρόσβασης για την καταχώρησης της βαθμολογίας. Επίσης πρόσβαση στο «Πυθεία» έχει η Γραμματεία του τμήματος και κάθε ενεργός εγγεγραμμένος φοιτητής. Το σύστημα παρέχει υψηλού βαθμού ασφάλεια στην διαδικασία καταχώρησης των βαθμολογιών, αποτρέποντας λάθη και παράλληλα διευκολύνει την ενημέρωση των φοιτητών για την επίδοσή τους

4.6. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών βοηθημάτων

Τα βοηθήματα που χρησιμοποιούνται από τους διδάσκοντες και διανέμονται στους σπουδαστές είναι κυρίως βιβλία και σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν τα ανάλογα βιβλία στο εμπόριο διανέμονται διδακτικές σημειώσεις.

Για τα βιβλία η διαδικασία είναι η εξής:

- Εισήγηση του διδάσκοντα προς το τμήμα, για τη διανομή του βιβλίου
- Έγκριση της παραπάνω εισήγησης
- Παραγγελία των αντιτύπων του βιβλίου
- Παραλαβή από βιβλιοπωλείο ή τον ίδιο τον διδάσκοντα των βιβλίων
- Διανομή των βιβλίων στους φοιτητές
- Συλλογή τιμολογίων/δελτίων αποστολής των βιβλίων
- Κατάθεση υπογραφών φοιτητών και τιμολογίων/δελτίων αποστολής των βιβλίων στο τμήμα για περαιτέρω διεκπεραίωση

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα απαιτούμενα διδακτικά βιβλία, λόγω της επιστημονικής ιδιαιτερότητας τους έχουν υψηλό κοστολόγιο.

Οι διδακτικές σημειώσεις συγγράφονται από τους διδάσκοντες καθηγητές, κατατίθενται στο συμβούλιο του τμήματος, το οποίο ορίζει τριμελή επιτροπή που αποφασίζει για την καταλληλότητα τους. Κατόπιν μετά από αίτηση του διδάσκοντα γίνεται η εκτύπωση από το Εκδοτικό τμήμα του ΑΤΕΙΘ και διανέμονται από τους καθηγητές στους φοιτητών. Παράλληλα υποδεικνύεται σχετική βιβλιογραφία στην οποία μπορεί να ανατρέξει ο φοιτητής με σκοπό να εμβαθύνει στο γνωστικό αντικείμενο και να οξύνει την κριτική του ικανότητα και αντίληψη για το εκάστοτε θεωρητικό και κλινικό επιστημονικό ερώτημα.

Στόχος του τμήματος παραμένει η έγκαιρη και η δωρεάν διάθεση όλων των συγγραμμάτων στους φοιτητές αλλά παρουσιάζονται δυσκολίες στην επίτευξή του. Για το λόγο αυτό αναμένεται αλλαγή του συστήματος διανομής των συγγραμμάτων με ηλεκτρονική διαδικασία, καθολική, για τα Τριτοβάθμια Ιδρύματα (Εύδοξος).

Εκτός από τα βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή είναι δυνατό να διανέμονται ειδικές σημειώσεις καθώς και παρουσιάσεις power point που ενσωματώνονται στην εκπαιδευτική διδασκαλία προσφέροντας στους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (blackboard), δυνατότητα που παρέχεται από τη βιβλιοθήκη του ΤΕΙ. Υπάρχει περίπτωση η διανομή της ύλης να γίνεται μέσω ηλεκτρονικής ταχυδρόμησης. Η χρήση συμπληρωματικών σημειώσεων και παρουσιάσεων power point είναι ένα μέσο επικαιροποίησης της ύλης, αναγκαιότητα που προκύπτει με μεγάλη συχνότητα στις επιστήμες υγείας.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των φοιτητών στα ερωτηματολόγια για τα συγγράμματα σχολιάστηκαν τα παρακάτω δεδομένα:

- Το κύριο βιβλίο ή τις σημειώσεις οι φοιτητές το έκριναν ικανοποιητικό σε ποσοστό 41% (ερώτημα 6).

- Σε ποσοστό που προσεγγίζει το 44% κρίνουν ότι το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται βοηθά ικανοποιητικά στην κατανόηση του θέματος (ερώτημα 4).
- Όσο αναφορά στο χρόνο χορήγησης των βοηθημάτων οι φοιτητές έκριναν ότι αυτός είναι ικανοποιητικός σε ποσοστό 33% (ερώτημα 5).

4.7.Επικαιροποίηση της διδασκόμενης ύλης και των μεθόδων διδασκαλίας

Η επικαιροποίηση της διδασκόμενης ύλης γίνεται από τους διδάσκοντες μια και οι εξελίξεις στο χώρο της Μαιευτικής Φροντίδας, της Μαιευτικής, της Γυναικολογίας και της Νεογνολογίας γίνονται με ταχείς ρυθμούς. Τα μέλη του ΕΠ παρακολουθούν τον επιστημονικό τύπο, Συνέδρια, Ημερίδες, Σεμινάρια και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις προκειμένου να ενημερώνονται για τα νεότερα δεδομένα στο χώρο της επιστήμης τους. Η επικαιροποίηση δε των μεθόδων διδασκαλίας και βοηθημάτων πραγματοποιείται μέσω των Τομέων και του Συμβουλίου του Τμήματος, με την προμήθεια ανάλογου εκπαιδευτικού και τεχνολογικού υλικού, κατόπιν χρηματοδότησης από το Αλεξάνδρειο ΤΕΙ.

4.8. Αξιολόγηση των διαθέσιμων μέσων και υποδομών

Α)Αίθουσες διδασκαλίας

Οι αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος Μαιευτικής βρίσκονται στον κάτω όροφο του κτιρίου και διαθέτουν οι σύγχρονα εποπτικά μέσα (H/Y, τηλεχειρηστήρια, βιντεοπροβολείς). Η επάρκεια, η καταλληλότητα και η χρήση τους κρίνεται ικανοποιητική. Η υλικοτεχνική υποδομή των εργαστηρίων κρίνεται ικανοποιητική, αλλά επιδέχεται βελτιώσεις. Τα μέλη το υ ΕΠ δηλώνουν στο μεγαλύτερο ποσοστό ότι κάνουν χρήση των τεχνολογικών μέσων και βρίσκουν αυτά ότι είναι επαρκή, με κάποιες εξαιρέσεις. Έχει δρομολογηθεί παραγγελία για τα εργαστήρια Μαιευτικής Φροντίδας και Κατεύθυνσης τα οποία υπολείπονται ως προς κάποια βασικά για την εκπαίδευση φοιτητών εργαλεία, για παράδειγμα προσομοιωτής τοκετού, καρδιοτοκογράφος, τράπεζα ανάνηψης νεογνού, προπλάσματα.

Τα καθίσματα στις αίθουσες διδασκαλίας είναι σε καλή κατάσταση. Οι συνθήκες αερισμού, θέρμανσης-κλιματισμού και καθαριότητας κρίνονται εν γένει ικανοποιητικές. Προβλήματα ανακύπτουν σχετικά με τη συντήρηση των εποπτικών μέσων, τη χωρητικότητα τους η οποία υπολείπεται του αριθμού των φοιτητών. Προβλήματα θορύβου δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα λόγω της τοποθεσίας του κτιρίου στο πίσω μέρος του συγκροτήματος του ΤΕΙ.

Β)Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

Τα εργαστήρια του τμήματος είναι ανεπτυγμένα σε δυο ορόφους. Στον πάνω όροφο βρίσκονται τα εργαστήρια της Βασικής Νοσηλευτικής, Μαιευτικής Φροντίδας, Ψυχοσωματικής ετοιμασίας γονέων, Σεμιναρίων, Αίθουσα πληροφορικής και Φαρμακολογίας. Στον κάτω όροφο βρίσκονται τα εργαστήρια της Ανατομίας και Νοσηλευτικής Νεογνού. Η επάρκεια των

εργαστηρίων και ο εξοπλισμός τους είναι σχεδόν ικανοποιητικά σε ποσοστό 38%, όπως προέκυψε από την ερώτηση 32 του ερωτηματολογίου της ΑΔΙΠ που συμπλήρωσαν οι φοιτητές. Σε κάποια εργαστήρια, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων της αξιολόγησης που απάντησαν οι φοιτητές, τόσο η χωρητικότητα όσο και ο εξοπλισμός χρειάζονται βελτίωση-αναβάθμιση. Ποσοστό 37% των φοιτητών απάντησε ότι ο εξοπλισμός των εργαστηρίων ήταν ικανοποιητικός, ενώ το 36% ότι ήταν μέτριος.

Η χρήση των εργαστηρίων πέραν των προγραμματισμένων ωρών είναι διαθέσιμη. Στους φοιτητές, με την επίβλεψη του Τεχνικού Εργαστηρίων ή ΕΤΠ.

Γ)Σπουδαστήρια

Η αίθουσα του σπουδαστηρίου, η διαθεσιμότητα της και ο εξοπλισμός της είναι ικανοποιητικός.

Δ) Γραφεία Καθηγητών

Για τα μέλη του ΕΠ τα υπάρχοντα γραφεία επαρκούν.

Ε)Βοηθητικοί χώροι

Οι συνθήκες υγιεινής κρίνονται ικανοποιητικές.

ΣΤ)Θέσεις Παρκαρίσματος

Οι Θέσεις παρκαρίσματος οχημάτων είναι επαρκείς.

Κεφάλαιο 5

5.Ερευνητικό έργο-δραστηριότητα

Σημαντικό αξιολογικό μέρος της προσφοράς των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην επιστήμη αποτελεί το ερευνητικό έργο που παρουσιάζουν, εμπλέκοντας τους φοιτητές τους σε αυτό. Είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην έρευνα και κυρίως στην εξοικείωση των φοιτητών με το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή ερευνών και ερευνητικών συμπερασμάτων προπτυχιακά. Στο πρόγραμμα σπουδών συμπεριλαμβάνεται το μάθημα Έρευνα στη Μαιευτική φροντίδα, για να ενισχύσει τον παραπάνω σκοπό.

Στο τέλος της Ακαδημαϊκής χρονιάς 2009-10, πραγματοποιήθηκε η 5η Επιστημονική Ημερίδα «Έρευνα και νεότερα δεδομένα στη Μαιευτική», ετήσιος θεσμός του τμήματος, στο χώρο του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, όπου φοιτητές και απόφοιτοι ανακοίνωσαν πρωτότυπες ερευνητικές εργασίες και δοκίμασαν σημαντικούς ρόλους. Η ημερίδα είχε μεγάλη ανταπόκριση στους φοιτητές και η συμμετοχή τους τόσο στο οργανωτικό, όσο και στο επιστημονικό μέρος, ήταν ιδιαίτερα επιτυχής. Την οργανωτική επιτροπή πλαισίωσαν οι Καθηγήτριες Εφαρμογών κ. Κούκου και Μπουρουτζόγλου,

Έκθεση εσωτερικής Αξιολόγησης 2009-10 | Τμήμα Μαιευτικής

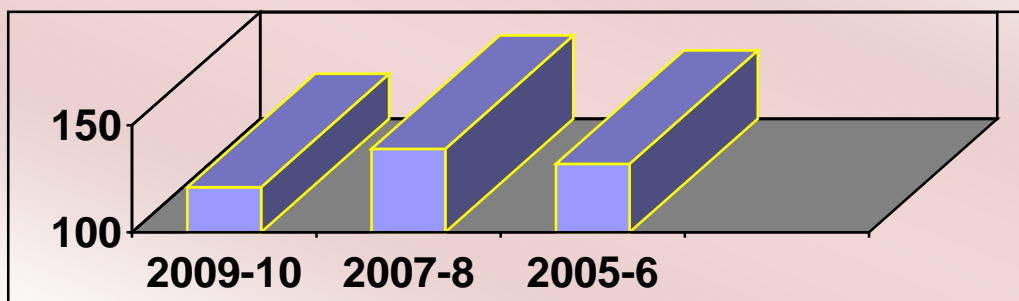
οι Επιστημονικοί Συνεργάτες κ. Χαριζοπούλου και Παπαχαρίτου και ομάδα φοιτητών.

5.1. Η επιστημονική δραστηριότητα των μελών ΕΠ του τμήματος:

Συγκεκριμένα κατά την τελευταία πενταετία 2006-2010 έχουν καταγραφεί στον ακόλουθο πίνακα:

• <i>Ετεροαναφορές</i>	44
• <i>Βιβλιοκρισίες</i>	2
• <i>Συμμετοχή σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων</i>	11
• <i>Συμμετοχή σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών</i>	11
• <i>Προσκλήσεις για διαλέξεις σε Επιστημονικά Συνέδρια</i>	7
• <i>Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά</i>	87
• <i>Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια χωρίς κριτές και πρακτικά</i>	2
• <i>Άλλες εργασίες / άλλα</i>	19
• <i>Συμμετοχές σε Βιβλία μονογραφίες</i>	11
• <i>Συμμετοχές σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές</i>	34
• <i>Συμμετοχή σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές</i>	3
• <i>Συμμετοχές σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές</i>	91
• <i>Συμμετοχές σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές</i>	2
• <i>Συμμετοχές για τη συγγραφή σε συλλογικούς τόμους</i>	6

Πίνακας συνολικού αριθμού ερευνητικών δραστηριοτήτων ανά διετία κατά την τελευταία δεκαετία

Στον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι το ερευνητικό έργο των μελών ΕΠ αυξήθηκε κατά τα έτη 2007 και 2008 και μειώθηκε κατά τη διετία του 2009 και το πρώτο εξάμηνο του 2010.

5.2. Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές (σε χώρους και εξοπλισμό) του Τμήματος

Οι ερευνητικές υποδομές κρίνονται στην πλειοψηφία τους ως ελάχιστα ικανοποιητικές. Το Τμήμα Μαιευτικής δεν διαθέτει αυτόνομους χώρους για έρευνα. Αναφορικά με τον εξοπλισμό, η προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού, μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του ΤΕΙ είναι μειωμένη, καθώς οι μικροί διαθέσιμοι πόροι διατίθενται αποκλειστικά για την εκπαίδευση των φοιτητών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι τα μέλη του ΕΠ δεν έχουν ταυτόχρονα κλινική θέση σε Δομές Υγείας του δημοσίου τομέα, όπως τα αντίστοιχα μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου.

5.3. Ερευνητικά Προγράμματα

Στο τμήμα διεξάγονται ή είναι υπό έγκριση τα παρακάτω ερευνητικά προγράμματα:

1. Συμμετοχή 2 μελών ΕΠ στην υπό έγκριση κατατεθειμένη ερευνητική πρόταση στα πλαίσια του Επιχειρησιακού προγράμματος Αρχιμήδης ΙΙΙ: «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΑ ΤΕΙ», με θέμα μεταβολικές και ενδοκρινικές μεταβολές κατά τη διάρκεια του τοκετού σε γυναίκες με σακχαρώδη διαβήτη κύησης. Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος Γ. Οικονομίδης, Καθηγητής του τμήματος Μαιευτικής (ΕΣΠΑ).
2. Συμμετοχή ενός μέλους ΕΠ στο ερευνητικό πρόγραμμα, εγκεκριμένου από την επιτροπή ερευνών του ΑΤΕΙΘ με τίτλο «Μορφολογική μελέτη της επίδρασης α. των χημικών αποτριχωτικών προϊόντων» και β. των προϊόντων αποχρωματισμού των τριχών σε δέρμα και τριχικούς θυλάκους μυών.
3. Διεξαγωγή ερευνητικού προγράμματος, εγκεκριμένου από την επιτροπή ερευνών του ΑΤΕΙΘ με τίτλο: «Η σχέση μεταξύ αυτοεκτίμησης, θετικών συναισθημάτων και κατάθλιψης

κατά την κύηση και τη Λοχεία». Επιστημονικός Υπεύθυνος Μάρθα Μωραΐτου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια τμήματος Μαιευτικής .

4. Το τμήμα Μαιευτικής παίρνει μέρος στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-13», το οποίο αποτελεί ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Οι πόροι του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) προέρχονται κατά το υψηλότερο ποσοστό από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ένας από τους βασικούς στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η επίτευξη αμφίδρομης ανάδρασης μεταξύ Ανώτατης Εκπαίδευσης και εργασιακού χώρου μέσω της Πρακτικής Άσκησης (ΠΑ). Με την παρέμβαση αυτή επιδιώκεται η ουσιαστική σύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή σε τέτοιο βαθμό ώστε η Πρακτική Άσκηση των σπουδαστών να μην αποτελεί μόνο αίτημα των Ιδρυμάτων προς την Αγορά Εργασίας αλλά και αίτημα της Αγοράς Εργασίας προς τα Ιδρύματα. Στις αρχές του Ιουνίου του 2009, υποβλήθηκε η πρόταση συμμετοχής του τμήματος στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ, ώστε να μπορέσει το τμήμα να συμμετέχει στη διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού του προγράμματος. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε επιτυχάνοντας έναν ικανοποιητικό προϋπολογισμό και αναμένεται η εφαρμογή του κατά το επόμενο Ακαδημαϊκό έτος. Επιστημονική Υπεύθυνος του Προγράμματος είναι η Καθηγήτρια Εφαρμογών Ελευθερία Ταουσάνη.
5. Τρία μέλη του ΕΠ συμμετέχουν στο Πρόγραμμα ILENAH, σε συνεργασία με το Τμήμα Νοσηλευτικής, το οποίο αφορά στην ενίσχυση της χρήσης των Διαδικτυακών Υπηρεσιών από τους Επαγγελματίες Υγείας. και διεξάγεται με τη συμμετοχή τεσσάρων Ευρωπαϊκών χωρών, Αγγλίας, Ισπανίας, Ελλάδας, Ιταλίας. Τα τρία μέλη του ΕΠ που συμμετέχουν, μετέβησαν στην Ιταλία τον Ιούνιο του 2009 για τις ανάγκες του Προγράμματος.

Κεφάλαιο 6

6.Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2009-10 το τμήμα Μαιευτικής σε συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς διοργάνωσε τις παρακάτω δραστηριότητες:

- **Επιστημονικός Σύλλογος Μαιών-των Θεσσαλονίκης:** Το τμήμα Μαιευτικής συμμετείχε σε στρογγυλό τραπέζι για την εκπαίδευση και ειδικό συμπόσιο με εργασίες φοιτητών της Μαιευτικής Θεσσαλονίκης και Αθήνας, στο 10ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Μαιών-των που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη τον Νοέμβριο του 2009. Το τμήμα Μαιευτικής συνεργάστηκε με τον Επιστημονικό Σύλλογο των Μαιών –των Θεσσαλονίκης στη διοργάνωση Επιστημονικής Ημερίδας με θέμα την Αντισύλληψη και τα Νεότερα δεδομένα, στην οποία συμμετείχαν και φοιτητές του τμήματος.
- **Δήμος Πυλαίας:** Επίσης φοιτητές του Ζ΄ εξαμήνου συμμετείχαν σε σειρά διαλέξεων-συζητήσεων με γυναίκες του ΚΑΠΗ του Δήμου Πυλαίας, στα πλαίσια του Μαθήματος Κοινωνική Μαιευτική Φροντίδα, για θέματα Υγείας που αφορούν την ηλικία αυτή, όπως η οστεοπόρωση και η ακράτεια ούρων. Ο Δήμος Πυλαίας απέστειλε ευχαριστήρια επιστολή στο τμήμα για την παραπάνω δράση.

- Στα πλαίσια του μαθήματος Αγωγή Υγείας, το Β΄ Εξάμηνο διοργάνωσε Ημερίδα σε συνεργασία με το **σύλλογο καρκινοπαθών Ν. Μηχανιώνας** με θέμα «ουρολογικές παθήσεις της γυναίκας».
- **Δημόσια και Ιδιωτικά Μαιευτήρια Θεσσαλονίκης:** Κατά την εβδομάδα εορτασμού του Μητρικού Θηλασμού 1-7 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν εξορμήσεις των φοιτητών του Ε΄ εξαμήνου, στα πλαίσια του μαθήματος, Μαιευτική φροντίδα Λοχείας-Μητρικός Θηλασμός, σε ιδιωτικά και δημόσια Μαιευτήρια της Θεσσαλονίκης για την υποστήριξη και την προαγωγή του μητρικού Θηλασμού, ο οποίος αποτελεί προτεραιότητα για τη Δημόσια Υγεία. Κατά την επίσκεψή τους οι φοιτήτριες μοίρασαν ενημερωτικά φυλλάδια για το μητρικό θηλασμό στις λεχωίδες και άσκησαν συμβουλευτική σε αυτές για την επιτυχία του μητρικού θηλασμού.
- **Νομαρχία Θεσσαλονίκης και Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Θεαγένειο:** Ομάδα φοιτητών την Παγκόσμια ημέρα Κατά του Καρκίνου Του Μαστού συμμετείχε σε συνεργασία με το Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης 'Θεαγένειο' και την Νομαρχία Θεσσαλονίκης σε παρέμβαση στην Πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης, όπου διεξήχθησαν δωρεάν προληπτικές εξετάσεις για τον Καρκίνο του Μαστού και προσφέρθηκε ενημέρωση σε γυναικείο διερχόμενο πληθυσμό.
- **Κέντρο Υγείας Αμυνταίου, Κέντρο Υγείας Σκιάθου :** Το τμήμα διοργάνωσε εκπαιδευτικές εκδρομές σε δυο πρωτοβάθμιες μονάδες Υγείας, μια σε νησιωτική περιοχή και μια σε μια σε περιφέρεια, με σκοπό οι φοιτητές να έλθουν σε επαφή με την άσκηση φροντίδας υγείας σε πρωτοβάθμιας απομακρυσμένες περιοχές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Η εκδρομές συνδυάστηκαν με επισκέψεις σε Μονές και αξιοθέατα των περιοχών. Στην εκδρομή στο Κέντρο Υγείας Αμυνταίου πραγματοποιήθηκε και επίσκεψη στο Μ.Κ.Ο. «**Αρκτούρος**» για την προστασίας της Καφέ Αρκούδας, παίρνοντας και περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό χαρακτήρα.
- **Γενικό Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο Καβάλας:** Το τμήμα οργάνωσε εκπαιδευτικές εκδρομές στις Παραπάνω Νοσοκομειακές Δομές με ξενάγηση και περιήγηση στα Μαιευτικά τμήματα των Νοσοκομείων, όπου πληροφορήθηκαν για το οργανόγραμμα και τη λειτουργία τους, τις παρεχόμενες υπηρεσίες μαιευτικής φροντίδας και τυχόν προβλήματα στη λειτουργία τους. Είναι σημαντικό να έρχονται οι φοιτητές σε επαφή με την άσκηση φροντίδας και διαφορετικά μοντέλα παροχής των μαιευτικών υπηρεσιών ανάλογα με την κοινότητα στην οποία οι δομές υγείας εδρεύουν κατά την περίοδο της εκπαίδευσής τους.

Κεφάλαιο 7

7.Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης

7.1.Προτεινόμενοι άξονες εστίασης στρατηγικών ανάπτυξης και βελτίωσης από τα θεσμικά όργανα του τμήματος είναι οι ακόλουθοι:

1. Βελτίωση των υποδομών εκπαίδευσης, χωροταξικών, εξοπλισμού και αναλώσιμου υλικού. Ειδικότερα έχει προγραμματισθεί αναλυτικός προγραμματισμός για τους χώρους και τις προδιαγραφές τους, την τεχνολογία και τον εξοπλισμό που πρέπει να ανανεωθεί ή να συμπληρωθεί στα εργαστήρια σύμφωνα με τους διαθέσιμους για το τμήμα πόρους.

2. Η αναβάθμιση του επιπέδου του προγράμματος σπουδών, αντίστοιχου των σχολών Μαιευτικής που έχουν αξιολογηθεί διεθνώς ως καινοτόμες, με σκοπό το πρόγραμμα σπουδών να ανταποκρίνεται στις όλο και αυξανόμενες απαιτήσεις εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας, στην προσέλκυση υψηλού επιπέδου και δυνατοτήτων φοιτητών και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
3. Προγραμματισμός νέων θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού με επιλεγμένο γνωστικό αντικείμενο, που θα διευρύνει τις ερευνητικές και λοιπές ακαδημαϊκές αναπτυξιακές δράσεις στην εσωτερική λειτουργία του τμήματος, καθώς και στην εξωστρέφεια του.
4. Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς που προσφέρουν τη δυνατότητα να απορροφήσουν αποφοίτους του τμήματος σε ερευνητικές θέσεις, σε θέσεις εξειδίκευσης του αντικειμένου, και γενικότερα άσκησης φροντίδας υγείας με σκοπό να συνδεθεί με την παραγωγική διαδικασία.

Το τμήμα κατά το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης των αναγκών και ανάπτυξης των στόχων, που θα προσδιορίσουν την Ακαδημαϊκή του ταυτότητα. Η ανάπτυξη στρατηγικής για την υλοποίηση του σχεδίου αυτού απαιτεί την παραβολή των δυνατών και αδύνατων σημείων στην οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και απόδοση του τμήματος. Απαιτεί ταυτόχρονα συστηματική και πολλαπλή αξιολόγηση. Επιπρόσθετα, μέσα από τη διαδικασία αυτή, προβάλλει τις προκλήσεις του στην ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά τους σκοπούς και τους στόχους που θα κατοχυρώσουν Ακαδημαϊκή και αυτόνομη ανάπτυξη.

7.2. Διαδικασία αξιολόγησης και παρακολούθησης της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του τμήματος

Η διαδικασία διαμόρφωσης, όπως αναπτύχθηκε στην παραπάνω ενότητα, ήταν αρκετά επιτυχής γιατί οδήγησε στην αναδιάρθρωση ενός σύγχρονου προγράμματος σπουδών ευρωπαϊκών προδιαγραφών αλλά κυρίως στη προσέλκυση νέων μελών ΕΠ, όπως σημειώθηκε από την προκήρυξη θέσεων με εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο. Όλες οι διαδικασίες διέπονται από συνεχή αξιολόγηση για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας τους, αλλά και για τον επαναπροσδιορισμό μελλοντικών στόχων του τμήματος.

Η αξιολόγηση συντελεί στην αυτογνωσία και αυτοδιάγνωση, που αποτελούν το πρώτο βήμα ενεργητικής στάσης και δράσης για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση του προσφερόμενου Ακαδημαϊκού έργου. Τα μέλη του μόνιμου Ε.Π. με την αξιολόγηση μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα την αποστολή τους, τα κενά στο έργο τους, τις "καλές πρακτικές" Ακαδημαϊκής ανάπτυξης, του τρόπου διεύρυνσης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να χρησιμοποιήσουν δημιουργικά τα δυνατά σημεία, να εντοπίσουν όσα είναι προβληματικά και να προβούν έγκαιρα σε κινήσεις που θα αυξήσουν την εκπαιδευτική "αριστεία", με όφελος πολλαπλό. Του εκπαιδευτή, του εκπαιδευόμενου, της χώρας, της κοινωνίας.

Κεφάλαιο 8

Συμπεράσματα

8.1. Τα κυριότερα θετικά σημεία του τμήματος, όπως προκύπτουν από την παρούσα έκθεση αξιολόγησης είναι :

1. Το Τμήμα έχει θεσμοθετημένα Επαγγελματικά Δικαιώματα, (ΠΔ. αριθ. 2, 351/1989 ΦΕΚ, 159 Α/14.6.1989 και οδηγία ΕΕ 2005/36/ΕΚ) και θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση.
2. Γραμμή εκπαίδευσης σε ενημερωμένη, τεκμηριωμένη άσκησης φροντίδας υγείας (up-to-date evidence based medicine), κατά τα Διεθνή πρότυπα των επιστημών υγείας.
3. Η σύνδεση του θεωρητικού με το εφαρμοσμένο μέρος στην εκπαιδευτική διαδικασία.
4. Η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία-πληροφοριακός γραμματισμός, η οποία θα πρέπει να εφαρμοσθεί στο μαθησιακό περιβάλλον καθολικά και αναπόσπαστα.
5. Η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και συστημάτων στις υπηρεσίες υποστήριξης της γραμματειακής λειτουργίας.
6. Η καθολική συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας για ερευνητικό προσανατολισμό και έργο
7. Η δραστηριοποίηση των μελών ΕΠ για την θέσπιση Μεταπτυχιακών σπουδών
8. Η αρχή διεύρυνσης, ανανέωσης και αναβάθμισης του Ε.Π. του τμήματος, 4 νέοι Καθηγητές Εφαρμογών, ένας Αναπληρωτής Καθηγητής και 3 νέες θέσεις σε εξέλιξη (δύο Επίκουρου και μια Εφαρμογών), οι οποίοι προσελήφθησαν με τα νέα αυξημένα, απαιτούμενα από το νόμο προσόντα.
9. Η δραστηριοποίηση σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που έχουν να προσφέρουν στους φοιτητές εξοικείωση με το επάγγελμα, με την έρευνα και εξωστρέφεια. Όλες αυτές οι εμπειρίες καλλιεργούν αυτοπεποίθηση και βοηθούν στον επαγγελματικό προσανατολισμό των αποφοίτων.
10. Η δωρεάν διανομή εκπαιδευτικών συγγραμμάτων στους φοιτητές.
11. Κατά το Ακαδημαϊκό έτος 2009 αναπροσαρμόστηκαν οι επιτροπές για την πρακτική άσκηση, για έγκριση των συγγραμμάτων, δεδομένης της διεύρυνσης του προσωπικού και ορίσθηκαν εκ νέου υπεύθυνοι αρμοδιοτήτων. Αναμορφώθηκαν τα εργαλεία –εγχειρίδια για την κλινική και πρακτική άσκηση των φοιτητών, ο οδηγός πτυχιακών εργασιών και ο οδηγός σπουδών στην προσπάθεια το τμήμα να λειτουργήσει σε νέα εκσυγχρονισμένη βάση.
12. Η ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών με το Πρόγραμμα Erasmus-Socrates
13. Η καλή συνεργασία και η συνοχή των φοιτητών μεταξύ τους γύρω από τα Ακαδημαϊκά και σπουδαστικά ζητήματα. Οι φοιτητές συντονίζονται σε εξαιρετικά καλό βαθμό με το θεσμό του Εκπροσώπου φοιτητή ανά εξάμηνο, ο οποίος προκύπτει από ψηφοφορία και είναι αρμόδιος να κοινοποιεί στους φοιτητές του εξαμήνου του ό,τι προκύπτει αναφορικά με το

πρόγραμμα των μαθημάτων και τις φοιτητικές δραστηριότητες. Επίσης τα μέλη του Ε.Π. συνδιαλέγονται με τους εκπροσώπους για ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία για να διαχυθούν στους υπόλοιπους φοιτητές σημαντικές για τη φοίτηση πληροφορίες. Στο τμήμα είναι ισχυρή η εκπροσώπηση των φοιτητών στα όργανα διοίκησης και η δημιουργική συμμετοχή τους στην λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση των στόχων για καλύτερο επίπεδο εκπαίδευσης. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι φοιτητές στη Γενική συνέλευση του τμήματος υπέδειξαν ότι η εκπόνηση εργασιών στα μαθήματα δε θα πρέπει να είναι προαιρετική αλλά υποχρεωτική, απόφαση που ψηφίσθηκε από τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

14. Η συνεργασία που έχει ξεκινήσει κατά το παρόν Ακαδημαϊκό έτος με Δήμους, τη Νομαρχία, Αστικές πρωτοβάθμιες δομές Υγείας, είναι κίνηση που βελτιώνει την εικόνα του τμήματος και των αποφοίτων του στην κοινότητα στην οποία αναπτύσσει δραστηριότητα. Ταυτόχρονα προσφέρει αγωγή και προαγωγή υγείας, κοινωνική προσφορά σε άτομα της κοινότητας, και ενισχύει την εκπαίδευση στην Κοινωνική Μαιευτική Φροντίδα.
15. Η ανάπτυξη δικτύου συνεργασίας με τη Βιβλιοθήκη του ΑΤΕΙΘ, με σκοπό οι φοιτητές να ενθαρρύνονται στη χρήση των παροχών της, ενισχύουν την επιστημονική ανάδειξη των αποφοίτων.

Τα σημαντικότερα Αρνητικά σημεία στην αξιολόγηση του τμήματος είναι :

1. Έλλειψη μεταπτυχιακών- διδακτορικών σπουδών
2. Η ερευνητική δραστηριότητα παράγεται με την ευθύνη του εκάστοτε εκπαιδευτικού χωρίς το τμήμα να έχει καθορίσει μία ενιαία ερευνητική στρατηγική. Η ερευνητική δραστηριότητα του τμήματος κρίνεται περιορισμένη.
3. Ο περιορισμός της χρηματοδότησης του τμήματος. Περικοπή κονδυλίων για αγορά υλικού όπου με βάση τον προκαθορισμένο προϋπολογισμό είναι σαφές ότι θα αξιοποιηθούν σσα απολύτως απαραίτητα.
4. Ο μεγάλος αριθμός εργαστηριακών συνεργατών αποτελεί πρόβλημα στον έλεγχο και συντονισμό των εργαστηρίων.
5. Αν και νέα μέλη ΕΠ προσελήφθησαν κατά το παρόν ακαδημαϊκό έτος οι ανάγκες σε μόνιμο εκπαιδευτικό εξακολουθούν να είναι προσαυξημένες λόγω: α. συνταξιοδοτήσεων κατά τα τελευταία έτη, β. ήδη προϋπάρχοντα μικρού αριθμού ΕΠ. Επίσης αυξημένες είναι οι ανάγκες σε ΕΤΠ στο τμήμα λόγω της λειτουργίας πολλών εργαστηρίων στα οποία διδάσκονται φοιτητές και από λοιπά τμήματα της ΣΕΥΠ.
6. Περιορισμένη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές επιστημονικές βάσεις δεδομένων για τη δυνατότητα από μέλη του ΕΠ και από φοιτητές να προμηθευτούν πλήρη άρθρα (full text), γεγονός που δυσχεραίνει την εν γένει επιστημονική και ερευνητική δραστηριότητα.

7. Η διαδικασία της αξιολόγησης επιβάρυνε σημαντικά τα μέλη του ΕΠ της ομάδας ΟΜΕΑ και των επιμέρους από μων υποσέριξης της ομάδας αυτής. Είναι φυσικό σε αυτή τη διαδικασία να έχουν υπάρξει ελλείψεις, καθυστερήσεις και κάποιες φορές διαπληκτισμοί.
8. Δυσχέρεια που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η καθυστερημένη διανομή συγγραμμάτων στους φοιτητές (περίπου ένα μήνα πριν τις εξετάσεις)
9. Είναι αρνητικό σημείο η έλλειψη θεσμικού χαρακτήρα συνεργασιών με του ΚΠΠ φορείς.
10. Οι χρονοβόρες διαδικασίες που πραγματοποιούνται για την παραγγελία και παραλαβή υλικοτεχνικής υποδομής.
11. Αξιοσημείωτη καθυστέρηση διεκπεραίωσης της διαδικασίας εκλογής και ανάληψης υπηρεσίας των μόνιμων μελών ΕΠ
12. Το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής και κοινοποίησης των αποτελεσμάτων των εξετάσεων και της ηλεκτρονικής δήλωσης των μαθημάτων όταν υπάρχει φόρτος από τη χρήση, συχνά δε λειτουργεί με αποτέλεσμα να καθυστερούν κάποιοι φοιτητές στο να εξυπηρετηθούν και να ξεκινήσουν έγκαιρα να παρακολουθούν τα μαθήματά τους από την αρχή του εξαμήνου. Αυτό προξενεί πρόβλημα και στην κλινική άσκηση, στην οποία η σύσταση των ομάδων δυσχεραίνεται με τις καθυστερήσεις, διότι προστίθενται περισσότερα συνήθως άτομα προς εκπαίδευση από την αρχική κατανομή (συμπληρωματικές δηλώσεις)
13. Όσο αναφορά τους χώρους αποδυτηρίων στις δομές υγείας, όπου εκπαιδεύονται οι φοιτητές υπάρχει έντονο πρόβλημα συνθηκών υγιεινής καθαριότητας και ασφάλειας των προσωπικών αντικείμενων, γεγονός που προκαλεί δυσαρέσκεια και επισφαλείς συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας των φοιτητών.

8.2 Ενκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενοι κίνδυνοι από τα αρνητικά σημεία

Ο τρόπος που θα αξιοποιηθούν δημιουργικά τα θετικά σημεία που ανέδειξε η αξιολόγηση, όσον αφορά στη λειτουργία, την υπόσταση και την προσφορά του τμήματος, αποβαίνει καθοριστικός για την επιτυχία της αυτοβελτίωσης στο τμήμα. Παράλληλα ο εντοπισμός των κινδύνων που ελλοχεύουν τα αδύνατα και προβληματικά σημεία που αναδεικνύει η παρούσα αξιολόγηση, δημιουργεί στους ΕΠ την αίσθηση αναγκαιότητας άμεσων και συντονισμένων παρεμβάσεων για την ανάδειξη του τμήματος, στο οποίο πιστεύουν και είναι ζωτικής σημασίας, εφόσον παραδίδει ανταγωνιστικούς επαγγελματίες υγείας, που η κοινότητα απορροφά και χρειάζεται.

Η άρτια κατανομή των μελών του ΕΠ, μόνιμου και έκτακτου, όσον αφορά εκπαιδευτικές αλλά διοικητικές αρμοδιότητες, ανάλογα με τα γνωστικά αντικείμενα, τα Ακαδημαϊκά και λοιπά (π.χ. διοικητικές δεξιότητες, ανάπτυξη δημοσίων σχέσεων) προσόντα, ανάλογα με τα

ενδιαφέροντα τους και τους ανθρώπους με τους οποίους δύνανται να συνεργασθούν απρόσκοπτα, είναι απόλυτα ευεργετική προσπάθεια για την άνθιση της ολόπλευρης δημιουργικότητας στο τμήμα.

Γενικότερα, κλειδί στην αξιοποίηση του έμψυχου δυναμικού και της υποδομής που υπάρχει είναι η διοικητική και συντονιστική αρτιότητα των μελών του τμήματος. Ευκαιρίες που θα πρέπει να αξιοποιηθούν είναι οι χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων από την επιτροπή ερευνών του ΤΕΙ, επίσης αξιοποίησης των διαθέσιμων προγραμμάτων Erasmus, Erasmus-mundus, και άλλα για τη διεύρυνση των συνεργασιών. Τα προγράμματα Δια βίου εκπαίδευσης για τους αποφοίτους είναι ένα σοβαρό βήμα για την αξιοποίηση της δυναμικής των ΕΠ, της ανταπόκρισης του τμήματος στις ανάγκες τις αγοράς εργασίας ή της επιμόρφωσης των επαγγελματιών του κλάδου, αλλά και επιβεβαιώνει την εκπαιδευτική προσφορά του Ιδρύματος, βελτιώνοντας την εικόνα του, το ερευνητικό έργο και τη διάχυσή του, καθώς και τα οικονομικά του.

Η συντονισμένη προοπτική ανάπτυξης δράσης για τη σύναψη- συνεργασία με κοινοτικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς, Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς, Υπουργία, Συλλόγους, Φορείς αυτοδιοίκησης και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης είναι αθροιστική αξιοποιητική στρατηγική.

Η διάχυση και δημοσιοποίηση του έργου του τμήματος μπορεί να υποστηρίξει το τμήμα να προσελκύσει αποφοίτους και ικανά στελέχη στην στρατολόγησή του τμήματος.

Μερικοί από τους κινδύνους που ελλοχεύουν είναι οι παρακάτω:

- 1 Υποβάθμιση του ερευνητικού έργου του ΕΠ λόγω του υπερβολικού φόρτου εργασίας.
- 2 Εσωστρέφεια λόγω εμποδίων, του διαθέσιμου χρόνου και της έλλειψης χρηματοδότησης στην ανάπτυξη συνεργασιών
- 3 Υποβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου στην περίπτωση που το ερευνητικό έργο που παράγεται είναι αυτοσκοπός.

Κεφάλαιο 9

Σχέδια δράσης –προτάσεις για βελτίωση

9.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων

1) Έχει κριθεί αναγκαία η σύσταση Μεταπτυχιακού Προγράμματος σπουδών, αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλο Ανώτατο ίδρυμα. Από την λειτουργία του προγράμματος αυτού, με την συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών, οι οποίοι θα καθοδηγούνται ερευνητικά από το ΕΠ του Τμήματος, είναι αναμενόμενο να δημιουργηθεί ερευνητικός πυρήνας, ο οποίος απουσιάζει και θα ενισχύσει το ερευνητικό έργο κατοχυρώνοντας το Τμήμα στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

2) Στην παρούσα φάση το Τμήμα, λόγω πολλών συνταξιοδοτήσεων λειτουργεί με μειωμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, λόγω δε του μεγάλου φόρτου εργασίας, που του αντιστοιχεί (εκπαιδευτικά και διοικητικά καθήκοντα) είναι πράγματι δύσκολο να διεξάγει και να συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα και υποστηρίζει την λειτουργία αυτόνομου Μεταπτυχιακού Προγράμματος. Επίσης αρκετά είναι τα μέλη του ΕΠ που έχουν πρόσφατα αναλάβει υπηρεσία και θα πρέπει να εξοικειωθούν και με διοικητικού τύπου αρμοδιότητες, εκτός από τις Ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις, και χρειάζονται χρόνο για να αναπτύξουν την προσαρμογή τους στις ανάγκες του τμήματος.

Είναι κοινή θέση και διαπίστωση ότι, για να μπορέσει ένα Τμήμα να συμμετέχει σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, πρέπει να έχει αξιολογηθεί επιτυχώς, ενώ για να αξιολογηθεί επιτυχώς, πρέπει να παρουσιάσει αξιόλογο ερευνητικό έργο, γεγονός που κρίνεται άμεσα και ενισχύεται με τη συμμετοχή του σε Μεταπτυχιακά προγράμματα.

3)Συζητήσεις γίνονται από το εκπαιδευτικό προσωπικό για τη σύσταση νέων εργαστηρίων με σκοπό τη καλύτερη προσαρμογή των φοιτητών στις σύγχρονες εξελίξεις και στις νέες τεχνολογίες στο τομέα της υγείας, (εργαστήριο ανάνηψης νεογνού, τεχνικής χειρουργείου, μαιευτική φροντίδα τοκετού, Η/Υ με επάρκεια γνώσεων σε επίπεδο ECDL, και άριστη γνώση στατιστικού πακέτου).

4) Το Θέμα της εξωστρέφειας αντιμετωπίζεται με αισιοδοξία, διότι η νέα δυναμική του τμήματος σε εκπαιδευτικό προσωπικό (όλοι κάτοχοι ΜΤΕ ή υποψήφιοι Διδάκτορες, ή κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος), διαθέτει τα εχέγγυα να εκπροσωπήσει το Τμήμα σε διεθνείς και εθνικές συνεργασίες, να συμμετέχει σε επιστημονικές εταιρίες ή οργανωτικές/επιστημονικές επιτροπές οργανισμών ή συνεδρίων στο κλάδο της μαιευτικής και της υγείας. Ακόμη, οι δράσεις που αναμένεται άμεσα να στελεχώσουν τα νέα μέλη ΕΠ είναι η διδασκαλία σε άλλα τμήματα εσωτερικού ή εξωτερικού ως προσκεκλημένοι ομιλητές, τις μετακινήσεις των φοιτητών, και οποιαδήποτε άλλη Ακαδημαϊκή συνεργασία. Επίσης σε επίπεδο κοινότητας μπορούν να προτείνουν και να πρωτοστατήσουν σε παρεμβάσεις που θα βελτιώσουν την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας υγείας, το κόστος των υπηρεσιών υγείας, την ικανοποίηση από την παρεχόμενη φροντίδα υγείας.

5)Η συνεχής αξιολόγηση και αναπλαισίωση του προγράμματος σπουδών αποτελεί αναγκαιότητα, έτσι ώστε αυτό να προσφέρει στους αποφοίτους του τμήματος όσο το δυνατόν ολιστική, σύγχρονη και αντίστοιχη με τις σύγχρονες διεθνείς επιστημονικές –τεχνολογικές προκλήσεις εκπαίδευση στην επιστήμη της Μαιευτικής. Επίσης στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών δεν προβλέπονται κατευθύνσεις. Η δημιουργία κατευθύνσεων αποτελεί σημαντικό βήμα για τη διεύρυνση και επικαιροποίηση της παρεχόμενης από το τμήμα επιστημονικής γνώσης, καθώς και της παροχής εξειδικευμένων εκπαιδευτικών εμπειριών, με σκοπό ο φοιτητής να έλθει σε επαφή με περισσότερα και καινά γνωστικά πεδία ή τομείς ανάπτυξης μαιευτικής φροντίδας. Ουσιαστικά είναι καλό να παρέχεται η δυνατότητα στο φοιτητή να διαμορφώσει ένα

πρόγραμμα επιλογών, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες κλίσεις και προτιμήσεις του, το οποίο και τον διευκολύνει να προσανατολισθεί επαγγελματικά, ερευνητικά ή εν γένει επιστημονικά μετά την αποφοίτησή του.

9.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων

Τα ανωτέρω.

9.3. Προτάσεις προς δράση από την Διοίκηση του Ιδρύματος

Οι προτάσεις του τμήματος προς τη Διοίκηση του Ιδρύματος επικεντρώνονται στα εξής σημεία:

1. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού. Να εξασφαλίσει βραχυπρόθεσμα την στελέχωση των γραμματειών των Τμημάτων, ενώ μακροπρόθεσμα να προσπαθήσει να αυξηθούν οι οργανικές θέσεις γραμματειακής υποστήριξης, ώστε οι γραμματείες να καλύπτουν και επί πλέον έργο υποστήριξης έρευνας, πρακτικών Τομέων κτλ.
2. Αύξηση των οικονομικών πόρων με παρεμβάσεις μέσω ΥΠΔΒΜ&Θ, ΓΓΕΤ, ΕΕ και διάθεσή τους μέσω Επιτροπής Ερευνών.
3. Εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης με επιστημονικά περιοδικά και δικαιώματα πρόσβασης σε επιστημονικές ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων σχετιζόμενες με τη Μαιευτική για καθηγητές και φοιτητές.
4. Αύξηση πιστώσεων για την βελτίωση των κτιριακών υποδομών και των εργαστηριακών εξοπλισμών των Τμημάτων του Ιδρύματος και άμεση ενίσχυση εξοπλισμών των εργαστηρίων όπου χρειάζεται .
5. Έγκαιρη διανομή συγγραμμάτων κατά την έναρξη του εξαμήνου.
6. Διεύρυνση και ενίσχυση των συνεργασιών με φορείς ΚΠΠ.

9.4 Προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία

Στη Διακήρυξη του Μονάχου 2000 (http://www.euro.who.int/AboutWHO/Policy/20010828_4), που υπέγραψαν οι υπουργοί Υγείας των χωρών που ανήκουν στο Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Τμήμα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (WHO), και προτρέπουν όλους τους αρμόδιους φορείς στα κράτη-μέλη να λάβουν άμεσα δράση για την ενδυνάμωση του ρόλου των μαιών/μαιευτών και νοσηλευτών/ριών στην κοινωνία αναλαμβάνοντας μεταξύ άλλων :

1) «να βελτιώσουν τη βασική ακαδημαϊκή και τη δια βίου εκπαίδευση των μαιών/μαιευτών και νοσηλευτών/ριών και να παρέχουν πρόσβαση σε υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή εκπαίδευση μαιευτικής και νοσηλευτικής, αντίστοιχα,

2) να δημιουργήσουν ευκαιρίες ώστε οι νοσηλευτές/ριες, μαιές/μαιευτές και ιατροί να εκπαιδεύονται μαζί σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, και να εξασφαλίσουν περιβάλλον συνέργειας, συνεργαστικότητας και διεπιστημονικής συνεργασίας για τη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας υγείας του πληθυσμού».

Το επάγγελμα της Μαίας-τη έχει κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα, στα οποία η μαία-της μπορούν και να ασκούν ιατρική πράξη, να συνταγογραφούν συγκεκριμένες φαρμακευτικές ουσίες, να συμπληρώνουν τη δήλωση τοκετού. Η λειτουργική αποστολή των επαγγελματιών της Μαιευτικής στον άνθρωπο και την υγεία του είναι υψίστης σημασίας και δε θα πρέπει σε καμία περίπτωση να υποεκτιμηθεί. Το επάγγελμα της Μαίας-τη είναι ένα από τα 12 προστατευόμενα επαγγέλματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αναγνωρίζει αυτό το ρόλο.

Η έρευνα τεκμηρίωσε ότι η δραστηριοποίηση της Μαίας-τη ότι αυξάνει την ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας περιγεννητικά. Είναι χαρακτηριστικό ότι η παρουσία της στον τοκετό και η παρακολούθηση της επιτόκου από Μαία-τη μειώνει τις πιθανότητες εργαλειακού τοκετού, επιπλοκών και το ποσοστό Καισαρικών τομών, ταυτόχρονα τους δείκτες νοσηρότητας στη γυναίκα και το νεογνό, εξοικονομώντας χρήματα για το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Ο τοκετός της μιας ημέρας που επιτρέπει την άμεση επιστροφή της λεχνοίτας με το νεογνό στο σπίτι, και την παρακολούθησή τους από τη μαία της κοινότητας, μειώνει τη νοσηρότητα από ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις και αυξάνει την επιτυχία εδραίωσης και διατήρησης του αποκλειστικού μητρικού θηλασμού, ενώ υποστηρίζει την ανάπτυξη των δεσμών στην οικογένεια και την ικανοποίηση. Το κράτος αξιοποιώντας και υποστηρίζοντας την εκπαίδευση των επαγγελματιών της Μαιευτικής σε παραπάνω και πλείστες άλλες δράσεις «καλής πρακτικής», είναι δυνατό να λειτουργήσει κερδοφόρα στις περιγεννητικές υπηρεσίες υγείας του δημόσιου τομέα και κύρια να υποστηρίζει την προστασία της υγείας και των νεογνών και των γυναικών. Μοντέλα που ήδη εφαρμόζονται με επιτυχία σε άλλες αναπτυγμένες χώρες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Μαιευτική εκπαίδευση στη χώρα μας προσφέρεται από τις σχολές των ΤΕΙ, με υψηλό και ολοένα αυξανόμενο ρυθμό βάσης εισαγωγής και αντίστοιχα υψηλής απορρόφησης από την αγορά εργασίας. Στην οικονομική δίνη της χώρας η αναγκαιότητα συνέχισης και ενίσχυσης των τμημάτων Μαιευτικής σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη είναι πρόδηλη. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Νοσηλευτική διαθέτει και τμήματα Πανεπιστημιακά ενώ η Μαιευτική δε διαθέτει, παρότι η αποστολή της επιστήμης είναι εξίσου σημαντική, και η ευθύνη από την άσκηση του επαγγέλματος όσον αφορά την υγεία των γυναικών και των νεογνών προκύπτει πολλαπλασιαστική. Το τμήμα Μαιευτικής Αθήνας από το Ακαδημαϊκό έτος 2007-8 ξεκίνησε Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, όπου με την παραγόμενη έρευνα, υποστηρίζοντας τις προοπτικές των αποφοίτων του αναβαθμίζονται τα

προσόντα του συμμετέχοντος εκπαιδευτικού προσωπικού, ενώ ταυτόχρονα κατοχυρώνεται και αναγνωρίζεται ο χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης του τμήματος και προσυπογράφει με τη διεύρυνση των μελών του ΕΠ του την ανοδική ακαδημαϊκή πορεία. Το τμήμα Μαιευτικής Θεσσαλονίκης, απριθμώντας συγκριτικά κατά πολύ μικρότερο αριθμό ΕΠ, είναι στην απαρχή αυτών των συνεργασιών και του έργου που θα ενισχύσει το ακαδημαϊκό του προφίλ, καταβάλλοντας μεγάλες προσπάθειες να υπερπηδήσει εμπόδια στην πόλη που εδρεύει και αφορούν λοιπούς θεσμούς Ακαδημαϊκούς, Δομές υγείας.

Η πολιτεία λοιπόν στον άξονα αυτόν προτείνεται να προσανατολισθεί στα εξής :

1. Ενίσχυση οικονομικών πόρων. Αποτελεί τεκμηριωμένη διαπίστωση ότι η ελλιπής χρηματοδότηση, ή ανισομερή κατανομή των πόρων όπως προκύπτουν από την καταγραφή αποδεδειγμένων αναγκών αλλά και η μη ορθολογική αξιοποίηση των πόρων αποτελούν τους κυρίαρχους παράγοντες επιστημονικής και ερευνητικής τελμάτωσης.
2. Αναγκαιότητα αύξησης κονδυλίων για την έρευνα. Η πολιτεία οφείλει να μεριμνά και να επιτρέπει τη δυνατότητα ευελιξίας στη διαμόρφωση των ερευνητικών ομάδων προσαρμοσμένη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την κάθε μελέτη.
3. Άμεση ενίσχυση της χρηματοδότησης και της εισαγωγής καινοτομιών στην πρακτική άσκηση
4. Άρση και απλοποίηση γραφειοκρατικών διαδικασιών και συγκεκριμένα διαδικασίες που σχετίζονται με τη διαχείριση προμηθειών εξοπλισμού και αναλώσιμου υλικού, τη μονιμοποίηση και εξέλιξη εκπαιδευτικού προσωπικού.

10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Πίνακες της ΑΔΠΠ
2. Οδηγός σπουδών του τμήματος Μαιευτικής
3. Δήλωση μαθημάτων